

Orosházi HARANGSZÓ

XIV. évfolyam 4. szám · 2007 ősze

Vannak még különös álmok

Harangszó újságunk pünkösdi számában tettük közzé egy kedves testvérünk különös álmát. Az álom lényege az volt, hogy az álmodó már átlépett innen amoda, és egy nagy teremben kellett – mint egy vizsga előtt – várakoznia másokkal együtt. Mennyei vizsgára került sor. Nagy volt az izgatottság, hogy elegendő lesz-e a befejezett földi életnek a felmutatható minősége és mennyisége?

A leírásban az is olvasható, hogy az álom után hónapok teltek el, de – így fejeződik be az álmóról szóló rész – „*még mindig nem tudom, mit kellene tennem ahhoz, hogy elnyerjem az üdvösséget?*”

Egy „jó” lutheránus azonnal ezt válaszolja: az üdvösségért semmit nem kell tenni, mert az ingyen, kegyelemből, hit által van! S bibliismerettel még idézhet igehelyeket is: „*Most pedig a törvény nélkül jelent meg Isten igazsága*” [Rm 3,21], „*Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül.*” [Rm 3,28], „*Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töltekek van: Isten ajándéka ez.*” [Ef 2,8] és „*Titeket pedig Isten hatalma öríz hit által az üdvösségre, amely készen van, hogy nyilvánvalóvá legyen az utolsó időben.*” [1Pt 1,5] S még egy hatalmas igei érv kerüljön ide: „*És nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnének.*” [ApCsel 4,12]

Nem idéztünk tovább, noha lehetne még, hogy az üdvösségünkért nem tehetünk semmit, csak hit által fogadhatjuk el. Reményünk: hit által van az üdvösség, mert a golgotai kereszten Isten Báránya magára vette bűneinket.

Am mégis felvetődik a kérdés: ha nemcsak „jó”, hanem „gondolkodó” lutheránusként vizsgáljuk az álomban felvetődött kérdést, amivel be is fejeződik az írás: „*Ha így élek ezek után, akkor elég lesz-e az*

üdvösséghez?”, akkor azt kell mérlegelni, hogy miféle motívum van – vagy lehetőségek – az álmodó kérdésfeltevésében. Igaz, a szerző megválaszolja a kérdését írásában azzal, hogy felidézni a szülőfalujában átélt kirándulási élményét: a vidék idillikus hangulatát és a kicsiny közösségben tapasztalható vendégszeretetet, illetve ezen túlman a szeretet cselekedeteit.

A kérdező is tudja, hogy az üdvösség hit által van, s a Krisztus-áldozatból következő bűnbocsánat miatt – és nem a saját szerzeményünk az. Mégis, mi motiválja a kérdést? Az, hogy a „jó és gondolkodó” evangélikus időnként felfedezi a nagy lelki (evangélikus) ellustulást. Mert a nagy, evangélikus kísértés ez: ha úgyis ingyen, kegyelemből, bűnbocsánat által van az üdvösség, akkor tétlenül ülhetünk ölbe tett kézzel, és nem kell cselekedni semmit. Sőt, még azt is kitaláltuk, hogy templomba sem kell menni! Igét sem kell hallgatni! Ezt a kísértést kell lelepleznünk és megtalálnunk a hitélet szent rendjét!

A kérdésre itt most három pontban ez a válasz: 1.) a hitből fakadó szeretet cselekedetei, 2.) a növekedés az istenismeretben, 3.) a hit nemes – mindennapi – harca.

A hitre jutott élet minőségének a kérdéséről van szó! Pál apostol nagyon sokszor kérte a Krisztusban hívőket, hogy „*elhívásotokhoz méltón éljete*” [Ef 4,1], vagy int és buzdít bennünket az apostol, hogy „*éljete az Istenhez méltó módon, aki az ő országába és dicsőségébe hív titeket.*” [1Thessz 2,12]

Ezt kell „*aprópénzre váltani*”, s a Lélek vezetésével megtalálni az adott helyen a szolgálatot, a megtért élet minőségi szintre emelését. Ez nem szentté válás, hanem kemény küzdelem a megtért élet minőségi megjelenítéséért. Egy nagyon sokoldalú példát említünk: a Lélek gyümölcseit! Ott van-e az életfámon a Lélek

gyümölcse? S az a kedves „véletlen”, hogy ugyanabban a Harangszó újságban – amelyben megjelent ez a különös álom – olvasható a „*Lélek gyümölcse*”, de érdekes itt is felidézni: „*A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, béke, türelem, szíveség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény.*” [Gal 5,22–23] Ha úgy tetszik, elég az életfámon egy ilyen gyümölcs, aminek sok gerezdje van. Mint a narancsnak. Vagy egy szőlőfürtnek is sok-sok szeme van.

A második válasz a feltett kérdésre: a növekedés igei parancsa! „*Növekedjete az Isten ismeretében.*” [Kol 1,10], „*Mint újszülött csecsemők a hamisítatlan lelki tejet kívánjátok, hogy azon növekedjete az üdvösségre.*” [1Pt 2,2], „*Inkább növekedjete a kegyelemben és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében.*” [2Pt 3,18]

A harmadik válasz a harc szükségessége. Ez küzdelem, amihez fegyverzetre van szükség: „*Vegyéte fel az üdvösség sisakját is, és a Lélek kardját, amely az Isten beszéde.*” [Ef 6,17]

S a hitre jutott élet minőségi megvalósulása – Pál szavai szerint – életünk végén így foglalható össze: „*Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltételek nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon; de nemcsak énnekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.*” [1Tim 4,7kk]

Ez a különös álom és az általa megszületett válasz arra int bennünket, hogy gondosabban éljük meg a hitéletünket! Mert nem elég csak azt mondogatni évente párszor, hogy „*uram, uram*” (látszatvallásosság), hanem cselekednünk kell az Atya akaratát (Mt 7,21). Ezt Jézus kötötte tanítványai lelkére. S a mienkre is! Mind ebben az imádságnak nagy szerepe van!

RIBÁR JÁNOS

Országos Evangelizáció

Budapest – 2007. október 6.

„Jézus így válaszolt: »*Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.*«”

[Jn 14,6]

Élettelen világban élünk

Kedves Testvéreim! Mi van most velünk? Olyan furcsa ez a világ. Bonyolult, értelmetlen és kaotikus. Úgy érezzük, hogy minden pusztul, s lassan-lassan jelentőségüket veszítik egykor oly fontos értékeink. Élünk még? Élet ez még?

„Jó, értem, lelkész úr, Jézus az Élet, – mondják sokan – *de mindennek mi köze az ÉN ÉLETEMHEZ, a megélhetési gondjaimhoz, a családomhoz, a sebeimhez, egyáltalán: a hétköznapijaimhoz? Mit kellene tennem, hogy valóban Isten szerinti ember legyek, s ilyen emberek vegyenek körül?*”

Drasztikusan hangzik a kérdés? Nem való ide? Igen, drasztikus, mert *már megszoktuk* a saját megalkuvásaink és a világ torz valóságát. Drasztikus, mert naponta nem tudunk megdöbbenni azon, ami beáramlik az életünkbe, ami körüllegi a napjainkat.

Gyakran pincébe zárt kérdések ezek, amelyekről már nem is veszünk tudomást, mert hozzánk nőtt az életnek álcázott élettelenység. Számptalan pótcselekvés már természetessé vált az emberek életében, s egy kicsit sem esünk kétségbe, amikor a legdurvább istentelenségeket látjuk magunk körül.

Döbbenjünk rá a saját élettelenységünkre!

Embernek lenni egyet jelent azzal, hogy vétkezni, s a vétkeinkkel együtt jár az élet pusztítása. Tudom, hogy sokak szemében furcsa ez a megállapítás, nekem inkább az a furcsa, ha valaki ezen a mondaton meglepődik.

Gyakran még mi, keresztények sem vesszük észre, hogy az, amit mi életnek nevezünk, az nem élet, hanem keresztény vegetálás, s többnyire csupán megcsúfolása annak, amit az Isten vár tőlünk. Ne dugjuk a fejünket a földbe: az evangélikus gyülekezetekben is vannak sebek, olyanok, amelyeket a világban kaptunk, és olyanok, amelyeket egymásnak adtunk. Hétről hétre vannak olyan szituációk, amikor élettelen emberek csapnak össze egy élettelen templom falai között. Nekimegy testvér a testvérenek, hívó ember a hívó embernek, sőt, családtag a csa-

ládtagnak. Egyházon belül is hiányzik a tiszta látás: Merre visz az igazi út, merre van az igazság és milyen is az igazi élet?

Ezek után lehet csodálkozni azon, hogy kopunk, fogyunk, s szinte minden statisztikai mutatónk lefelé indult el...

Mindez miért? Élettelenységünk egyetlen oka a Sátán és az ő oly sikeres „*mun-kája*” bennünk. Be akar zárni minket egy szűk ketrecbe, s hatalmas hangon hirdeti, hogy ez az élet a legtokéletebb, s mi emberek boldogan kiáltjuk utána: „*Igen, ez a helyes út! Igen, ez az igazság! Igen, ez az élet!*”

Pedig nem az! Nem út, hanem zsákutca, nem igazság, hanem hazugság és nem élet, hanem halál. Erre kell újra és újra rádöbbenünk, és erre kell rádöbbenetünk másokat is.

Az Isten nem nyugszik bele abba, hogy mi eltövedtünk! Nem akar élettelen

embereket látni a földön és nem akar élettelen embereket látni az egyházban sem! Éppen ezért ebben az élettelen káoszban, a felsebzett gyülekezetek szívében még ma is ott áll a kereszt, s Jézus Krisztusra mutat, arra a Krisztusra, aki így szól hozzánk ezen az istentiszteleten:

„*Ne hidd el, hogy az lenne az élet, amit a világban látsz. Kevés öröm, sok idegeskedés és félelem, egy kis templomba járás és töménytelen munka. Én vagyok az ÉLET, s amit adni akarok neked, az egészen más!*”

Hiszem, hogy mi azért vagyunk itt, mert mi is *élni akarunk!* Szébbet akarunk, jobbat akarunk, de nem megy!

Miért? Mert a Sátán még házon belül is becsap minket, helytelen keresztény lelkesedésünket is képes felhasználni arra, hogy élettelené tegyen bennünket.

Egy történeten keresztül megmagyarázom: Egy kedves barátommal beszélgettem Orosházán. Miután találkozott az Istennel, megváltozott az élete, de lassan előjöttek régi és új bűnei. Megdöbben ezen, ezt nem akarta elfogadni, s egyre kétségbeesettebben harcolt ellenük, méltó akart lenni Urához. Őszintén harcolt, de magányos harcosává vált, hiszen erőből akart bizonyítani és győzni. Nem ment neki. Urához méltón akart élni, de nem ment, hiába harcolt teljes szívvel. Amikor erről beszélgettünk, én ennyit mondtam neki: „*a megtért embernek is szüksége van a kegyelemre.*”

Értjük a csapdát? Élővé nem tehetjük saját magunkat, komoly, templomba járó emberekként sem! Ha megpróbáljuk, vagy belebukunk vagy farizeusi álarcot nyomunk az arcunkra, ami szintén molsó nélküli és élettelen. „... *senki sem mehet az Atyához...*” – szölt a kezdőige.

Te, sem testvérem, hiába próbálkozol.

Élő közösséget szeretnénk ebben a felekezetben? Őszinte hangokat szeretnénk hallani és őszinte szemekbe szeretnénk belenézni? Akkor vegyük komolyan Jézus szavát: „*Én vagyok az ÉLET!*” Megtérésünk után sem magunkból élünk, akkor is csak Jézusból!

Teljünk meg étellel – Az úrvacsora

Azt mondtam, hogy a Sátán be akar zárni minket egy mocskos ketrecbe. Ezzel szemben a 23. zsolttár egészen másról beszél: „*Az ÚR az én pásztorem, nem szűkölködöm. Fűves legelőkön terelget, csendes vizekhez vezet engem. Lelkemet felüdíti, igaz ösvényen vezet az ő nevéért.*”

Szeretném, ha mindenki érezné azt a friss levegőt, azt a csendességet, amit az Isten adni szeretne nekünk. Ilyen az igazi élet, nem az a kapkodó, ideges és rohangáló hajsza, amit mi életnek hiszünk. Isten nélkül csak ebben lehet osztályrészünk.

Ilyen életet akar adni az Isten, s ami igazán csodálatos, hogy nem csak elméletben beszél róla, hanem néhány perc múlva valósággá válhat az úrvacsorában!

Ebben a szentségben találkozik az Élet az élettelen, az alig élő, az életét csak vonzó emberrel. S ennek a találkozásnak az ajándéka lehet, hogy mi is élő emberekké válunk.

János evangéliumának 6. fejezetében Jézus határozottan összekapcsolja az úr-

☞ vacsora ajándékát a földi és az örök életünkkel!

„Jézus így szólt hozzájuk: „Bizony, bizony, mondom néktek: ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a véréát, nincsen élet tibennetek. Aki eszi az én testemet, és issza az én véreát, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon... Ahogyan engem az élő Atya küldött el, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, élni fog énáltalam.” [Jn 6,53–57]

Mennyire egyértelmű! Ha nem élünk az úrvacsorával, ha nem vágyódunk utána, akkor nincs bennünk élet, nem tudjuk honnét jöttünk, mi van a szívünkben, s mit ad az Isten. De ha hittel megragadjuk, akkor nem csak ebben a néhány évtizedben lesz életünk, amíg a földön járunk, hanem a síron túl is! „Aki eszi az én testemet, és issza az én véreát, annak örök élete van!”

Az igazi élethez vezető út első lépése legyen ma egy csodálatos felismerés: Engem – gyakran élettelen gyermekét – is szeret az Isten! Ez az íge nekem is szól! Nem nézi, hogy mekkora bűn terheli a lelket, nem hánytorgatja fel évek óta rejtetegetett vétkeimet, hanem ha feltárom, örökre és véglegesen megbocsát!

Szeret minket az Isten, és ennek éppen az úrvacsora a leginkább látható jele. Az Isten kész volt a testét megtörteni és véréát kiontatni azért, hogy nekünk örök életünk legyen, és már itt a földön elnyerjük bűneink bocsánatát.

Sokat beszélünk a kegyelemről, de alig az ítéletről, pedig az is egy igazi valóság, még az Isten világában is. Isten szeretete nélkül az **egyetlen valóság** lenne a számunkra. Várna ránk az ítélet, kárhozát és pokol, várna ránk az Istentől elzárt világ rettenetes magánya. Esélyünk se lenne az életre se itt, se odaát!

Jó lenne egyszer elképzelni, hogy

mindez mit jelent, jó lenne egyszer átélni, hogy milyen lehet egy elrontott élet után belátni a bűneinket, de bocsánatot rájuk már soha nem nyerni. Ha ezt őszintén meglátnánk, jobban megértenénk, hogy honnét mentett meg minket az Isten. Jobban megértenénk, hogy mit jelent az első felkiáltás: „Engem is szeret az Isten! Nem hagyott elveszni az örök kárhozatban, hanem új életet, új kezdést adott, s ma is hív!”

A második felkiáltás ezen a mai istentiszteleten ez kell, hogy legyen: „**Én is képes vagyok újra szeretni önmagamat! Nem kell kisebbségi érzéstől eltorzultan, a jövőtől rettegetve élnem, nem kell a gyötrelmeim igájába hajtanom a fejemet! Nem kell lelki öngyilkosként eldobnom az életemet!**”

Talán nem is érti meg mindenki, hogy 2007-ben ez mekkora ajándéka az Istennek! Emberekkel rendszeresen beszélgető lelkészként naponta látom, hogy milyen rettenetes frusztrációkkal, önmagunkba égetett sebekkel, levert hangulattal, depresszióval élnek emberek – vagyis vegetálnak, mert ez **nem élet**.

Az Istentől kapott élet csodálatos érzését a 23. zsoltárral próbáltam visszaadni. Nézzük most ezt a versét: „**Lelkemet felüdüti, igaz ösvényen vezet az ő nevéért.**”

Az igazi élethez hozzátartozik a felüdütt lélek! Nélküle bezárt emberek vagyunk, kisebbségi érzésünk, irigységünk, el nem engedett bűneink rabszolgái.

Ebből is ki akar szabadítani az Úr, hogy ne csupán torzó legyen az életed. Jézus rád néz, önmagadba zárt testvérem, hiszem, hogy át is ölel, s magára mutatva így szól: „**Én vagyok az élet, s én nem bánthatlak, sőt megvédelek téged. Nincs mitől félned, fogadd el és szeresd magad, mert e nélkül embertársaidat is csak gyűlölni tudod.**”

Ha elfogadom Isten kegyelmét és elfo-

gadom magamat olyannak, amilyennek az Isten teremtett, akkor **még egy dolgot meg fogok tapasztalni: „Engem is szeret a gyülekezet! Nem haragszik rám, mert másként gondolkozom, mert nem értek egyet mások véleményével, mert más-honnét jöttem és mást hoztam magammal!”**

Ez is nagyon fontos, mert nincs rettenetesebb, mint amikor az Istentől kapott életünket egy gyülekezet közössége oltja ki! Viszont nincs csodálatosabb, mint amikor egy közösségben erőt lehet meríteni, s nem csak emberek, hanem egy gyülekezet is élővé válik!

Születésünk pillanatától különbözőek vagyunk, másként gondolkozunk a világ dolgairól – politikáról, teológiai kérdésekről, gyermeknevelésről és oly sok mindenről –, s ezeknek a különbségeknek nem szabad eltűnniük a gyülekezetben sem. A gyülekezet nem szürke emberek csoportja, ahol mindenki egyformán gondolkozik, beszél, sőt még egyformán hisz is. Inkább olyan közösség, ahol egyetlen – mindennél nagyobb és fontosabb – cél érdekében vannak együtt az emberek. S ez a cél nem más, mint az Isten dicsősítése. Ennek kell áthatnia az életünket, hogy megszűnjön minden korlát és gát, ami elválaszt minket egymástól.

Jézus a mai napon helyre akarja tenni az életünket. A lábunkat rá akarja állítani a helyes útra – a sötét zsákutcák helyett.

Az általunk a végtelenségig viszonylagossá tett igazságainkat egyetlen igazságként mutatja be a saját életén keresztül. Zúrzavaros életünk helyett egy koncentrált, cél felé vivő életet szeretne adni nekünk.

S mindennek az eszköze az úrvacsora. Engedjük meg neki, hogy munkálkodjon az életünkben! Ámen!

DEÁK LÁSZLÓ

Temetés Isten ígéje és imádság nélkül

A Sehova tanúi

Fővárosi vendégeink voltak a nyár végén, és kíváncsiságból az egyik temetkezési vállalat kirakata előtt megálltak nézelődni. Amikor hazaértek, elképedve, elszőrnnyedve kérdezték, hogy mi az a „társadalmi” vagy mi az „polgári” temetés, mert ők még ilyet nem hallottak, s nem is láttak. Faggattak, hogy mi a különbség a „társadalmi” és a „polgári” temetés között.

Mondtam nekik, menjenek ki, nézzék meg, éppen ma lesz egy. Kimentek, tisztességesen megálltak figyelni. Döbbenetüknek adtak hangot, s amiket mondtak –

pesti értelmiségiekként –, azt ide nem kívánom leírni.

Nekem kellemetlen a téma. Nem szeretek róla beszélni, mert akkor eszembe jut az a rengeteg elkárhozott ember, akik nem a társadalmi vagy polgári temetések ténye miatt kárhoznak el, hanem mert egész életükben nem ismerték fel Isten megmentő szeretetét, talán még templomban sem fordultak meg. Nem szeretek róla beszélni, sem rágondolni, mert személy szerint nekem, a lelkésznek sokkal miatt nagyon nagy szomorúságot okoz az a gondolat, hogy Jézus Krisztus

így szólt: „*aki nem hisz, elkárhozik.*” [Mk 16,6]

A társadalmi vagy polgári temetések ténye azért tesz szomorúvá, mert megadatott látnom a szomorú tény mögött a pusztító szellemi utálatosságot, a negatív erőt, amely pokolba rángat embereket. S nekem ez nagy szomorúság és fájdalom. S az is nagy fájdalom, hogy megadatott látni a kétségbeesítő szellemi zúrzavart, amit a Diabolosznak (Sátán) sikerült a fejekben kialakítani (Ez 8,6; Mt 24,15 és Jel 21,27). „*Mert az Úr napját megelőzi a hittől való elszakadás, amikor megjelenik a törvény-* ☞

tipró, a kárhozat fia. Ez majd ellene támad, és fölébe emeli magát mindennek, amit istennek vagy szentnek mondanak. Mert ennek a törvénytíprónak az eljövetele a Sátán munkája a hazugság minden hatalmával, jelével és csodájával; és a gonoszság mindenféle csalásával azok számára, akik elvesznek, akik nem szereték az igazságot, hogy általa üdvözüljenek. Ezért szolgáltatja ki őket Isten a tévelygés hatalmának, hogy higgyenek a hazugságnak, hogy ezáltal mindazok elvegyék ítéletüket, akik nem hittek az igazságnak, hanem a hamisságban gyönyörködtek.” [2Thessz 2,3kk]

Hatalmas a szellemi zűrzavar! Helyszíni beszámoló első kézből, valahonnan, innen a közelből: a keresztyén rokon kénytelen volt tiszteletből részt venni egy rokon temetésén, s hát milyen is lett volna: polgári vagy társadalmi, szóval Isten igéje és imádság nélküli. Az özvegy annak rendje és módja szerint – mint akinek nincs hite – szorgalmasan jajgatott az egész temetésen. A szónok – jobb híján dicsérgette az elhunytat, esetleg verseket idézett, mint egy unalmas kultúrmisszionárius – végezte megfizetett feladatát. S váratlan dolog történt, a szellemhalálból fakadó káosznak megfelelően: a szorgalmasan jajgatott özvegy a sírnál a jajgatást megszakítva utána szólt a koporsóban fekvőnek: „Vigyázz magadra!” Ha nem tartanánk tiszteletben az emberi gyász fájdalmát, még nevezhetnénk is ekkora szellemi badarságon. Hát akkor a halál mégsem megsemmisülés? A gyászoló fejében mégis az van, hogy utána szólhat a koporsóban levőnek, hogy vigyázzon magára? Tragikus és komikus egyszerre. Sírnivaló és görcsös nevetést okoz.

Micsoda zűrzavar! Egyik munkatársunk közelében haláleset történt. Mint egyházi alkalmazott sietett a megszomorodott itt maradéhoz, hogy segítsen, s kérdezte, hogy milyen egyház szertartását kéri. Mire a gyászoló csak ennyit mondott: „rendes” temetés lesz, nem egyházi. Hazánk egyetlen részében sem ismerik az ilyen „rendes” temetést, sőt elszörnyedve hallják, első hallásra nem is értik.

Nem érthető, de értelmezhető. A II. világháború, azaz nem sokkal 1945 előtt és az utána születetteknek már csak egy nagyon kis százaléka részesült a keresztyén kultúrából. A véres és kékcédulás kommunista fordulat utáni szülők még adtak valami kis keresztyén tudást a gyermekeiknek, de ezek a gyermekek (korosztályom) felnőtté válva kevesebbet adtak az ő gyerekeiknek, és azok eljutottak a semmihez. A Semmihez! A totális ürességhez, a lelki Úrhöz. Lehetne az Úrhoz, de eljutottak az Úrhoz. Még az én korosztályom szülei igyekeztek hittanra járattani a gyermekeiket, de már ők is diktatórikus ellenállásba ütköztek. Édesanyám mesélte, úgy kellett a csanádapácai iskolaigazgatóval – késő délután – veszekednie, hogy

a fiát, engem, hittanra beírathasson – egész napos kinti várakoztatás után. Az igazgató fenyegetőzött, hogy „nem lesz a fiából semmi”, majd a néphatalom megmutatja – ilyen és hasonló badarságokat vágott az egyszerű falusi asszony, az édesanyám fejéhez, aki azonban nem volt hajlandó szándékából engedni. S a diktatúra mégis elérte, hogy ne legyen az iskolában hittan. Sőt, volt általános iskolai tanáraink közül nem egy megszegényített bennünket, akik szülői akarat szerint jártunk vasárnap reggelente a vasárnapi gyerekalkalomra. Az egyik tanár „úr” még azzal is megvádolt, hogy látott engem „szerda este a moziban”.

A következő generáció már közel sem állt ki olyan mértékben istenhite és egyháza mellett, mint a szüleim generációja (az 1920–30-as években születettek). A következő generáció már lassan rákosista, majd később kádárista lelkületű üttörő lett, Isten nélküli, amit úgy is mondhatunk, hogy istentelen és keresztyén hit nélküli, amit úgy is nevezhetünk, hogy pogány, nihilista, vagyis a „Sehova tanúi”. És lassan a szellem-lélek vagy teljesen összezsugorodott, vagy ki is halt az emberekből, és így lettek egyre többen lelketlenné, önsorsrontóvá és a kárhozat felé tántorgóvá. Így most a legtöbb ember számára az egész élet pár négyzetméteres lakásocskára (kivéve azok, akiknek sikerült a megnyomorított nép zsebéből palotát és földi mennyországot építeni), néhány Tesco- vagy egyéb silány árucikkre, tévécsatorna (kanális) maradék lelket is kiölő kékes fényére zsugorodik. Alát tekintet egy alig 40×50-es vagy valamivel nagyobb képernyőre korlátozódik – gyermekét, szüleit, testvéreit, feleségét, férjét már meg sem ismeri, a bemondóval vagy a hígvelejű sorozat valamelyik figurájával téveszti össze.

A szellem-lélek meghalt – nagyon sok emberben. Hogy miért éppen az országunk ebben a részében? Erre is választ lehet találni, kezdve a hajdani politikai brutalitástól egészen a sajnálatos iskolázatlanságig, amit úgy is fogalmazhatnánk, hogy nagyon kevés az értelmiségi az országunk ebben a részében. Diplomások vannak, de értelmiségiek alig. Sajnos a diplomások jelentős része is elhagy bennünket, mert nyugatabbra jobb a fizetés,

és jóval magasabb a kultúra, s még kevesebb értelmiségi marad velünk. Tisztelet azoknak a hűséges értelmiségieknek, akik mégis maradtak itt, holott mehetek volna tovább. Maradtak, mert ez a misz-sziójuk.

Orosháza valamikor majdnem 40 ezres város volt, ma több ezerrel kevesebb. Békés megye fogyása is hatalmas, több tízezer ember mentel, vagy nemszületett meg.

Se Isten, se haza, se család, se ünnep-megszentelés, se tízparancsolat, se örök értékek – csak a Semmi.

Temetés Isten igéje és imádság nélkül – idáig jutottunk. Pedig félelmetes és megrendítő az IGE igazsága, Pál apostol drámái szava akkor is igaz (valakit akár Isten igéjével és imádsággal, akár hit nélküli szövegeléssel temetnek el): „Mindnyájunknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt. Az Örök Bíró nem kerülhető el, nem játszható ki, nem csapható be.” [2Kor 5,10]

S egyáltalán nem mindegy, hogy az örök életünket hol töltjük: Jézus Krisztus olyan szépen mondta, hogy „Jöjjetek énhozzám mindnyájan [...] és én megnyugvást” (örök életet) adok nektek [Mt 11,28].

Persze ha nem kell? Idősebb gyászoló család ült a hivatalban. Udvariasan megkérdeztem, milyen temetés lesz. S a válasz: „az elhunyt utolsó kívánsága az volt, hogy ne egyházi legyen.” Hát akkor feleim, legyen nektek a ti hitetek szerint! Ámen!

RIBÁR JÁNOS

Néhány szóban az Evangélikus Életről

Újra és újra felhívjuk testvéreink szíves figyelmét az Evangélikus Életre, evangélikus egyházunk országos hetilapjára. Van istentisztelet utáni terjesztési példány, s a Hivatalban is megvásárolható az újság, vagy akár előfizethető. Kérjük, hogy így is kapcsolódjunk be egyházunk országos életébe.

Az Evangélikus Életben olykor orosházi vonatkozású hírek, írások is találhatóak. Így például a szeptember 29-ei „felügyelői találkozóról” írt beszámolót Koszorús Oszkár egyházmegyei felügyelő.

S éppen a szeptember 30-ai számban a heti ige magyarázatát orosházi lelkész készítette. Ugyanerről az igéről beszélt szeptember 30-án dr. Szabóné Mátrai Mariann püspök helyettes a 10 órakor kezdődött istentiszteleten.

230 éves evangélikus templomunk tornya

A templom déli bejárata mellett évtizedek óta olvashatjuk az alábbiakat: „Műemlék. Épült késő barokk stílusban, ismeretlen mester tervei szerint: a torony 1777-ben, a kelet-nyugati főhajó 1786-ban, a déli toldalék pedig 1830-ban. A torony eredetileg külön állott, az összeépítés ideje bizonytalan.”

A jeles évforduló kapcsán most a templomunknál rövid évtizeddel előbb épített, eredetileg különálló toronyról szövelünk. Szomorú, azonban mégis felemelő története van. Szomorú a protestánsok sok évtizedes üldözése, felemelő a győzelem a torony elkészülte miatt. Mert a torony felépítése az orosházi evangélikusok diadala volt az önkényuralom felett.

A Tolna megyei Zombán és a Dunántúl más településein élő, evangélikus vallásukhoz ragaszkodó üldözöttek nagy utat tettek meg addig, míg Orosházán új életet kezdhettek. 1744-es ideérkezésük után azonnal – igaz, a katolikus király engedélye nélkül – kicsi templomot építettek sövényből és sárból, mellette pedig harangállványt állítottak a magukkal hozott harangnak. Három év sem telt el, felszólították őket a templom és a harangláb lebontására. A Habsburgokhoz hű telepítő földbirtokos, báró Harruckern Ferenc a templomot bezáratta ugyan, azonban volt annyira okos és türelmes, hogy nem kockáztatta saját földjei jövedelmét, hiszen szüksége volt a munkáskézre. Inkább pártolta az orosházi evangélikusok szabad vallásgyakorlását, mint beleegyezett volna abba, hogy a lakosság fenyegetéseit beváltsa és elköltözzék a faluból.

A hivatalos politika a reformáció híveit szerette volna visszatéríteni a katolikus hitre, ezért a protestánsokat (a reformátusokat és az evangélikusokat) kíméletlenül üldözte. A nép sanyargatása az idetelepülés után is folytatódott, a helytartótanács újabb és újabb megtorlásokat helyezett kilátásba.

A példás életet élő, hite mellett mindvégig kitartó Horváth András lelkésznek és Dénes Sándor tanítónak minden diplomáciai érzékükre szükségük volt, hogy a megfélemlített lakosság, az evangélikus egyház és így maga a település ne széledjen szét, Orosháza is megmaradjon.

Veres József, egykori esperesünk 1886-ban leírta, hogy 1755–56 körül a kis templomot a hatóság el akarta foglalni, de a hírre a felzúduló orosházi nép a helyszínre sereglett. A hívek bent a régi graduál 462. énekét zengték, a templomot sokan körülfogták, az ajtó előtt pedig harcias asszonyok álltak a foglalók elé. Elszántan ellenszegültek a hatóságnak, éle-

tük árán védelmezték Isten házát, végül elűzték a foglalókat onnan, haragos buzgalomukban – így szól erről a régi írás.

Az orosháziak esedezésére végül is 1759-ben engedélyezte a megye, hogy az elromlott harangállvány helyett újat építhessenek, azzal a kikötéssel, hogy a régi-nél külön, nagyobb ne legyen.

Ezt követően is évenként kérték a helytartótanácsot, hogy új, kőből álló templomot építhessenek. Összegyűjtötték az anyagokat, el is készült a téglából és fából létrehozott templom. Ezt onnan tudjuk – mert jegyzőkönyveink abból az időből még nincsenek –, hogy a felügyelettel megbízott nagyváradi katolikus püspök panaszt tett a megyénél. Az orosházi evangélikusok ugyanis annak ellenére felépítették – az előzőnél nyilván nagyobb – templomukat, hogy nem kaptak rá engedélyt.

Tudnunk kell erről a korról, hogy a néptől minden jogot megvontak, lelki erejüket a sok üldözés közben csak protestáns hitük erősítette. Hitüket életük végéig megtartották, igaz, rendkívül sokat szenvedtek érte.

Ismét esztendőket teltek el, míg 1775-ben engedélyt kért az egyházközség, hogy kőből építhessen tornyot. Azt engedélyezték, hogy téglalapra ugyan, de csak fa harangállványt készíthessenek, a templomtól két ölnyire. Ezt a mai torony helyén fel is állították. A következő évben ismét azért folyamodtak, hogy kőből legyen tornyuk.

Végre elérkezett 1777, a ma is látható tornyunk felépítésének éve, mikor engedélyezte a helytartótanács, hogy a többi vallásfelekezet híveivel együtt – akik mindössze néhányan voltak – közös költségen készítsék el. Azzal a kitételrel, hogy ez ne az evangélikus templom mellett, hanem különálló helyen, a vásártéren álljon.

Ismerték Lukács evangéliuma 14. fejezetének 28–30-ik versét: „Mert ki az közületek, aki tornyot akar építeni, és nem ül le előbb, és nem számítja ki a költséget, hogy telik-e mindenre a befejezésig? Nehogy – miután alapot vetett, de nem tudta befejezni – gúnyolni kezdje mindenki, aki látja, és ezt mondja: Ez az ember építkezni kezdett, de nem tudta befejezni.”

Az orosháziak kiszámították a várható költséget, elkezdték és be is fejezték a torony építését. A 40 méter magas torony tehát 230 éve készült el, felvitték a kis zombai harangot, ugyanakkor már kezdetben, 1777-ben készen állhattak a tervek a folytatásra, a templom építésére. Hiszen az 1786-ban elkészült templom kelet-nyugati hajójának hossz tengelye összeesik a torony tengelyével, ugyanúgy a nyugati karzatot tartó támaszok külső síkjai pedig illeszkednek a torony külső síkjához.

Sisa Béla *Békés megye műemlékei* című, 1981-ben megjelent könyvében a következőket írja: „Az evangélikus templom tornya barokk, 1777-ben eredetileg városatornynak épült. Az egyhajós templom 1786-ban, déli szárnya 1830-ban épült. Később a torony összeépül a templomhajóval.

A homlokzat előtti toronytörzs, földszintjén falsávokkal, középrészén vízszintes hornyokkal tagolt, felső harmadában ovál ablak. Az első emeleti szint falmezejének közepén szintén ovál ablak, vakolt kerettel. A falsíkok szélein armírozott pilaszterek futnak fel. Közvetlenül a választópárkány fölött egyenes záródású kis ablak. A legfelső szint félkörívű záródású nyílásokkal készült, melyeknek egyenes záródású szemöldökpárkánya van. Itt a tükrös pilaszterek kötényfejezetes, cseppdíszes ováldíszítéssel készültek. A toronytörzset órapárkány zárja, órával. A legfelső szint ajtónyílásai az utólagosan épült, romantikus körülményre folyosóra nyílnak. A toronysisak hangsúlyos kupulából indul, négy sarkán volutás gyámon támaszkodik meg a teljes kupolarész. Rajta 1777-es évszám. A toronytörzset a hajóval íves oromfal köti össze. Az oromfal szélén és a toronytörzs mellett is egy-egy kőváza áll.”

Ez a torony nekünk több mint szépen összerakott téglák almaza, mint a barokk stílus reprezentatív alkotása, vagy mint a város legrégebb építészeti emléke. A gyönyörűséges torony Orosháza város jelképe, a települést alapító evangélikusok – talán kicsit a helyi lakosság – összetartozásának szimbóluma. Nekünk, mai evangélikusoknak felkiáltójel, hívogat bennünket Isten házába.

HÁLAADÁS

230 éves orosházi evangélikus templomtornyunk felújítása alkalmából mindenkit szeretettel várunk 2007. október 28-án, vasárnap, 10 órai kezdettel tartandó ünnepi istentiszteletünkre, melyen ígét hirdet GÁNCZ PÉTER püspök

Hatvan éve hunyt el Raffay Sándor püspök

Raffay Sándor 1866. június 12-én született Cegléden, egy nehéz körülmények között élő család ötödik gyermekeként. Édesanyja Szokol Judit volt, édesapja pedig Raffay János, aki tanárként kereste meg családjá kenyerét.

Az elemi iskola első 4 évfolyamát Cegléden végezte, majd Szarvason folytatta tanulmányait.

Először jogásznak készült, majd 1887-től a Pozsonyi Evangélikus Teológiai Akadémiának lett a hallgatója. Egyetemi éve alatt többször kapott külföldi ösztöndíjat, így a lipcsei és a bázeli egyetemen is folytatott tanulmányokat.

1892-től a besztecebányai alгимnázium tanára volt. A besztecebányai kitérő után Raffay Sándort 1893-ban a tápiószentmártoni egyházközség rendes lelkészévé választották. Célját így fogalmazta meg beiktatási beszédében: *„Hirdetem Őt, ha nem is olyan ihletett ajakkal, mint Pál apostol hirdette, de hirdetem komoly meggyőződés igaz hevével... hirdetem soha nem lankadó hűséggel. És most fel a szent munkára! Az Úr legyen velünk mindörökké.”*

Tápiószentmártonban Raffay Sándor csak három évig szolgált, mert 1896 közepén felkérték, hogy legyen a Pozsonyi Teológiai Akadémia nyilvános rendkívüli tanára. Három évvel később már a Teológia rendes tanárává is megválasztották az Újszövetségi Tanszékre.

Eltelt 12 esztendő, s Raffay Sándor neve nem csak Pozsonyban lett ismert, hanem az egész országban. Ennek köszönhető, hogy 1908-ban, amikor két lelkész – Horváth Sándor és Sranz János – is nyugdíjba ment, a Budapest-Deák téri gyülekezet éléről, az egyházközség presbitériuma meghívta Raffayt lelkészének.

Ez a felkérés komoly harcot ébresztett az ekkor 42 esztendőes Raffayban. Végül elfogadta a felkérést, de kétségeit elmondta a beköszönő prédikációjában is, amelyet a Római levél 1,14–17 verséből tartott: *„Őszintén megvallom, hogy amikor édes magyar hazánk ez első evangélikus egyháza megtisztelt azzal, hogy lelkészéül meghívott, első pillanattól kezdve nem annyira a meghívásban kifejezett hálára kötelező megtiszteltetés, mint inkább az erőim fogyatékos voltával szembeeredő követelmények óriási tömege és fontossága foglalkoztatta lelkem minden gondolatát.”*

Újabb 10 esztendő telt el, és 1918 nyarán Raffay Sándort a Bányakerület püspökének is megválasztották.

Ez az egyházkerület komoly veszteségeket szenvedett ezekben az években. Korábban az egyházkerület központját a

Felvidék jelentette, de ezeket a területeket – az egyházkerület nevét adó bányákkal együtt – elcsatolták Magyarországtól. Raffay püspöksége idején ez a terület a Duna–Tisza Közét és a Tiszántúlnak a Köröstől délre eső részét jelentette. Ennek a kényszerből új életet kezdő egyházkerületnek lett püspöke Raffay Sándor.

Raffay tehát püspökként nézett szembe 1920-ban a trianoni tragédiával. Tudta, hogy nemcsak Magyarország vesztesége volt óriási, hanem az evangélikus egyházé is. 1910-ben a monarchiabeli Magyarországon 1 340 000 evangélikus élt, ez a szám Trianon után 497 000-re csökkent.

A trianoni béke miatt egyházunk iskoláinak 2/3-át veszítette el. 1912-ben 1285 iskolánk volt. Ebből 804 magyar nyelvű, 332 német és 149 szlovák. Trianon után összesen 396 evangélikus iskola maradt az új határokon belül. Az evangélikus egyház felelőssége még így is óriási volt, hiszen megmaradt iskoláiban több mint 42 000 diák tanult, s a tanulás színvonaláról 712 tanító gondoskodott.

Középiskoláink nagyobb részét elcsatolták: korábban 24 evangélikus középiskolánk volt. 1920 után ezek közül csak 10 maradt a csonka országon belül. Az új határon kívül maradtak következő híres iskoláink: Besztecebánya, Eperjes, Felsőlövő, Igló, Lócse, Késmárk, Pozsony, Rozsnyó, Selmecebánya. 1920-ig ezek az egyházi közép- és felsőfokú iskolák voltak az evangélikusság egyik legnagyobb erőforrásai. A lakosság egészének maximum 6–7%-át kitevő evangélikusság elsősorban ezeknek az iskoláknak, s a bennük tanító tanároknak köszönhették, hogy százalékarányuknál magasabb fokon vettek részt hazánk kulturális életében.

Raffay Sándor püspöki szolgálatának csaknem 30 esztendeje azzal telt el, hogy megerősítse az evangélikus gyülekezeteket és az evangélikus emberek identitását. Könyveket írt, rengeteget utazott és prédikált itthon és külföldön, és egységes, új Ágendát készített a lelkészeknek. Püspöksége alatt nagyon sok új templom

épült az országban, s lassan megerősödött a trianoni határok meghúzása miatt megcsönkített evangélikusság. A parlamentben előbb alsó-, majd felsőházi képviselőként is szeretett egyháza ügyeiért harcolt.

A rengeteg munkában lassan felörlődött a püspök egészsége. A 70. életévét betöltő lelképásztor 1936 végén súlyosan megbetegedett, legyengült, ettől kezdve sokat kellett volna pihennie.

A helyzetet súlyosbította, hogy 1939. szeptember 1-jén kitört a második világháború. Raffay Sándor ekkor 73 esztendő volt és betegségek kínozták. Mégis helyt kellett állnia egy olyan korban, amelyik alaposan megpróbálta az ember testét és lelkét egyaránt.

A világháború kirobbanásával az egyház legfontosabb kérdései is átalakultak. Ami eddig fontos volt, mint a vegyes házasság és az egyéb ökumenikus problémák kérdése, azok lényegtelennek váltak a háború borzalmi közepette.

A német befolyás erősödése Magyarországon egyre jobban szétrombolta az evangélikus egyházat is. A 40-es évek elején a német anyanyelvű gyülekezetek önálló német egyházat akartak itt létrehozni. Ez akkoriban nagyon komoly problémát jelentett, hiszen hatalmas támogatás állt mögöttük Németországban. Hazánkban – a lakosság egészéhez viszonyítva – kevés német élt, de nagy részük éppen az evangélikus egyház tagja volt. Az első lépések meg is történtek: 1940 szeptemberében a Magyarországhoz visszacsatolt észak-erdélyi szász evangélikusok önálló német vezéresperességet alakítottak gyülekezeteikből, élén a püspöki jogkörrel felruházott Karl Molitoris besztecei esperessel. Ezen kívül egy nyugat-magyarországi, egy dél-dunántúli és egy harmadik egyházmegye szervezését tervezték, amely Budapest központtal fogta volna össze a szétszórta német gyülekezeteket.

A három évtized alatt felépített rend és egység kezdett újra szétesni. Az idős püspök nem tudott már olyan mértékben részt venni az egyház irányításában, mint amennyire szeretett volna, ezért egy tehetséges lelkészt keresett maga mellé a Deák térre. Hamarosan meg is találta a Hódmezővásárhelyen szolgáló Keken András személyében, akit 1941 szeptemberében iktattak be parókus lelkésszé.

Raffay Sándor jól látta a zsidóság tragédiáját is, s idős kora ellenére igyekezett minél többet megtenni a szenvedések enyhítésére. Pontosan tudta, hogy ezeket

☞ a problémákat az evangélikus egyház nem tudja egyedül orvosolni, ezért teljes erejével a többi felekezettel történő közös fellépés lehetőségét kereste.

Raffay ezekben a hónapokban már gyakran szorult kórházi kezelésre. Ordass Lajos Valdemar Langlet svéd követel együtt felkereste őt betegágyánál, hogy a zsidók ügyéről tárgyaljanak. Raffay megbízta az ügyek intézésével Ordass Lajost, és felkérte, hogy utazzon Esztergomba, s tárgyaljon Serédi hercegprímással a közös fellépésről. Az idős püspök nagyon elszánt volt: *„Ha ezt az egységes akciót meg lehet valósítani, akkor ő mankóval is kész csatlakozni és elmenni a miniszterelnökségre.”*

A háború véget ért, s Raffay 1945. június 12-én, 79. születésnapján körlevelet intézett lelkészeihez, amelyben bejelentette lemondását a püspöki tisztségről: *„Egy*

80. évébe hajló élet nem alkalmas ma a vitézkedésre. A benne feltámadó készség és akarat sem olyan acélos már, hogy a viharos idők tengerén biztos kézzel és a siker reményével tart-hassa kezében a kormányrudat... Érzem, hogy a mai idők számára már elégtelen vagyok.”

1947-ben betegsége elhatalmasodott rajta. Keken András és felesége látogatta őt számos alkalommal Fehérhajó utcai lakásában, és sokat beszélgettek az egyház nehéz helyzetéről. Halála előtt meggyónt Keken Andrásnak, így megnyugodva hunyt el a Modori úti FÉBÉ-otthonban, 1947. november 4-én.

Temetése három nap múlva volt. Ő volt az utolsó püspök, akit a Deák téri templomban ravataloztak föl. Az oltárkép fekete lepellel volt letakarva. Előtte több mint száz lelkész állt, valamint diaconisszák sorakoztak. Az igehirdetést

Ordass Lajos végezte. Az evangélikusság nevében Kapi Béla köszönte meg az elhunyt püspököt Istennek. Ezután a menetet a Kiskörúton, majd a Rákóczi úton vonult végig a gyászhintóra helyezett tölgyfakoporsó után. A szertartás menetét és énekeit maga a püspök állította össze még halála előtt.

A temetőben Keken András tartott áhítatot: *„Búcsúszavainkban nemcsak az életéért és szolgálatáért érzett hála csendül meg, nemcsak a veszteség fölötti fájdalom sír, hanem a reménység is fénylik: a feltámadás reménysége. Ezzel a reménységgel búcsúzunk tőle: a mi nagy püspöküinktől, a mi hűséges pásztorunktól, a mi jó lelki atyánktól.”*

A sírnál elhangzott utolsó ének szövege egyben a püspök kívánsága, életének célja is volt: *„Az égbe vágyom, fel az égbe...”*

DEÁK LÁSZLÓ

Raffay Sándor és Orosháza

Ha Raffay Sándor életpályájának orosházi kötődéseit vizsgáljuk, két erősen elkülöníthető szakasról beszélhetünk. A választóvonal az 1918-as esztendő, püspökké szentelésének éve.

1866-os születésétől az 1917-ig terjedő időszakban szórványos és esetleges volt Raffay Sándor kapcsolata Orosházával és az orosháziakkal. Püspökké választása után azonban gyakran jött hozzánk, rendszeresen szólt az evangélikus többségű lakossághoz a mindig zsúfolásig megtelt evangélikus templomban, beszélt egyéb összejöveteleken, részt vett egyháziakkal és a község vezetőivel folytatott tárgyalásokon.

Az első ismeretségek, barátságok Raffay Sándor és az orosháziak között a szarvasi gimnáziumi évekhöz kötődnek. 1881-től 1885-ig, az ötödiktől a nyolcadik évfolyamot végezte itt a későbbi püspök, és Szarvason is érettségizett. Bár nem áll rendelkezésünkre minden korabeli gimnáziumi évkönyv, azt azonban látjuk, több orosházi vagy később Orosházára telepedett iskolatársával koptatta együtt Raffay Sándor a gimnázium padjait. Feljebb jártak nála az alábbiak: Farkas Ferenc, Kilián Tibor, Kunos István, Sass István, Schweighoffer József, Harsányi Dezső, Lichtmann Samu, Rapcsák József, Bartóky József, Székács Pál, Weinberger Izidor. Vele egy évfolyamba jártak: Jakabffy Béla és Torkos József. Fiatalabb orosházi iskolatársai voltak: Mayer Oszkár, Józsa László, Sass Ferenc, Torkos Imre. Közülük néhány név ma is ismert.

A fiatal Raffay több könyvét Orosházán, Veres Lajosnál nyomatta ki. Nem

kétséges, hogy a nála másfél évtizeddel idősebb Veres József esperes-lelkész, országyűlési képviselő közreműködésével, akinek öccse volt Veres Lajos nyomdász. Ezek a kötetek: *A hit bibliai képekben* (Orosháza és Pozsony, 1897), illetve *az Evangélikus konfirmandusok kátéja* (Orosháza, 1898). Ennek a munkának több, szintén Orosházán napvilágot látott kiadása ismert.

Raffay Sándor 1896–1908-ig Pozsonyban, az Evangélikus Teológiai Akadémia újszövetség-professzora, ahol tanártársa volt az orosházi születésű, fiatalon elhunyt Pukánszky Béla (1859–1899).

Ugyanott tanította Csermák Elemért, aki szentetornyai lelkész lett, a pusztaföldvári Szimonidesz Lajost, s a majdan Orosházán lelkeszi szolgálatot teljesítő Horémusz Pált.

Raffay volt a Székács József Kör első elnöke Pozsonyban, amelyet az orosházi születésű püspökről neveztek el. Aztán később, 1908-ban megválasztották Raffay Sándort Budapest–Deák téri lelkésznek, ahol a már korábban elhalt Székács József örökébe lépett. Másik nagynevű elődje volt ugyanitt Győry Vilmos, aki előzőleg (1862–1876-ig) volt orosházi evangélikus lelkész. (Ha ma a Deák téri gyülekezet emeleti dísztermébe lépünk, a Raffay Sándor püspököt ábrázoló olajfestmény szomszédságában láthatjuk Székács József, illetve Győry Vilmos portróját is).

Mikor 1894 tavaszán Kossuth Lajos a hazától távol, Torinóban meghalt, a valdensék templomában elhelyezett ravatalnál az orosházi Veres József búcsúzott tőle a magyarság nevében, s indította utnak

a gyászmenetet Budapestre. Itthon, Sárkány Sámuel bányakerületi püspök vezetésével, az alábbi evangélikus lelkészeket választották ki a szertartás végzésére: Bachát Dániel, Horváth Sándor, Schranz János, Zelenka Pál, Török József, Laukó Károly, Dobrovcsky Gyula, Scholz Gusztáv, Jezsovics Pál, Sántha Károly, Szilárd János, Dubovcsky Nándor (rákoskeresztúri lelkész, e sorok írójának egyik dédapja) és Raffay Sándor lelkészek kísérték Kossuth koporsóját a Kerepesi temetőig. Ez a százezreket megmozgató gyásznapi Veres Józsefnek, Raffay Sándornak és a többieknek, akik a szolgálatban részt vettek, szép elismerés volt.

Az evangélikus egyház 1913-ban megjelentetett *Egyetemes Névtárában* bön-gészve érdekes adatokra bukkanhatunk. Volt egy, az evangélikus egyházat és a magyar református egyházat közösen érdeklő ügyekre kiküldött bizottság, ahol az evangélikusok képviselőjeként Raffay Sándor mellett szerepelt Veres József is. Ugyanők az aszódi polgári leányiskola felügyelőbizottságában is együtt munkálkodtak. A Luther Társaságban Veres József alelnöki tisztséget töltött be, Raffay mellett az irodalmi szakbizottságban tevékenykedett Kovács Andor, a későbbi orosházi esperes, valamint az orosházi születésű pusztaföldvári lelkész, Rédey Károly is.

Mint látjuk, Veres Józseffel hosszú ideig szoros kapcsolatban állt Raffay Sándor. Így tehát nem véletlen, hogy amikor 1913. december 11-én az orosházi felvégi temetőben örök nyugalomra helyezték a 62 éves korában elhunyt Veres Józsefet, ak-

kor Raffay Sándor, mint Deák téri lelkész is eljött a temetésre. A Bányai Egyházkerület és az Országos Lelkész Egyesület nevében ő búcsúzott a messze földön ismert és tisztelt elhunytól.

Egy 1917-es orosházi jegyzőkönyvben találtuk azt, hogy az egyház képviselő-testülete tárgyalta dr. Raffay Sándornak és három társának az *Evangelikus Óráló* című lapban közzétett felhívását, miszerint a lelkészi és a tanítói híványokat a háború okozta infláció miatt úgy szabályozzák, hogy „az egyházi tisztségviselők tiszteséges megélhetését biztosítsák.”

A nagy háború még véget sem ért, mikor 1918. szeptember 5-én, Budapesten, a Deák téren a Bányai Egyházkerület püspökévé beiktatták Raffay Sándort. A püspök joga és kötelessége az egyházkerület egyházközsegeit hivatalosan meglátogatni. Más területen is kiszélesedett a feladatköre, hiszen hivatalból tagja lett a zsinatnak, az egyetemes közgyűlésnek, a közoktatási bizottságnak, a teológiai akadémiai nagybizottságnak, a pénzügyi bizottságnak. Szintén a püspök feladata a püspöki egyházlátogatás, a kanonika vizitáció.

E célból az orosházi evangélikus egyházközseget is meglátogatta, mégpedig 1922 júniusában. Több napot vizsgálódott a püspök Kovács Andor esperes, dr. Bikádi Antal egyházmegyei felügyelő, Kálmán Rezső és Horémusz Pál lelkészek, valamint az evangélikus tanítók figyelmétől kísérvé.

Raffay Sándor és Orosháza, valamint az orosházi evangélikusság kapcsolata ettől kezdve folyamatosnak mondható. 1925. március 25-én avatták fel az orosházi evangélikus templomban a négy hatalmas (800 első világháborús áldozat nevét megörökítő) márványtáblát. Ahogyan Kálmán Rezső írja az *Orosházi evangélikus hősök emlékezete* című füzetében: Dr. Raffay Sándor püspök Józsué könyve 4. fejezetének 5–7. verse alapján „az egész gyülekezetet magával ragadó apostoli tűzzel beszélt.”

Az orosháziak közül Fürst Ervint 1924-ben, Pusztay Józsefet 1931-ben, id. Koszorús Oszkárt 1938-ban ő szentelte lelkésszé a Deák téren, Benkő István pedig 1 évig mellette volt segédlelkész.

Az Orosházi Evangélikusok Lapja 1928. novemberi számának címlapján Kálmán Rezső lelkész köszönti dr. Raffay Sándort *Püspökünk jubileuma* című, fényképpel illusztrált írásában. A Bányai Egyházkerület 1928. október 11-én tartotta évi közgyűlését Budapesten, ahol a püspöki jelentés felolvasása előtt Kovács Andor esperes hosszabb beszédben üdvözölte Raffay Sándort, 10 éves püspöki jubileuma alkalmából. Egyúttal átadta a kerület egyházközsegeinek díszes ajándékát, egy gyönyörű albumot, amelyben

templomok, iskolák, lelkészek, tanítók és presbiterek képei vannak összegyűjtve – olvashatjuk a tudósításban.

Aztán két év múlva, 1930 júniusában Kovács Andor Orosházán ünnepelte 40 éves lelkészi jubileumát, a szép ünnepséget megtisztelte jelenlétével Raffay Sándor és felesége is. A következő évben, 1931. október 18-án Szentetornyán avatta fel a Csermák Elemér lelkész által létrehozott új templomot a püspök. A helyi Evangélikusok Lapjából tudjuk, hogy a vendég előző este vonattal érkezett Orosházára, a vasútállomáson az egyház képviselőjében Kovács Andor esperes, Horémusz Pál lelkész és Süle László másodfelügyelő fogadta, a község nevében pedig Kunos István főjegyző és Baranyai Kálmán bíró.

Raffay Sándor és Orosháza kapcsolatának kétségkívül legkiemelkedőbb mozzanata az Orosházi Evangélikus Gimnázium 1937. szeptember eleji elindítása. Még 1935-ben Fürst Ervin lelkész egyik fővárosi útja alkalmával felhívta Raffay

Sándor püspök figyelmét a Musulin Béla és Péterfia Zoltán okleveles középiskolai tanárok vezetése alatt 1933 óta Orosházán működő gimnáziumi tanfolyamra. Fürst Ervin tanácsot kért a püspöktől, mit tegyen az Orosházi Evangélikus Egyházközség annak érdekében, hogy ebből a tanfolyamból esetleg egy gimnázium fejlődjön ki. Raffay püspök véleménye szerint arra kell törekedni, hogy a többségében evangélikus Orosházán a tanfolyam egyházi vezetés alá kerüljön.

Több tárgyalás után Raffay püspök 1936. április 18–19-én, Orosházán a gimnázium alapításáról tárgyalt. „Félig-meddig már itthon érzem magam Orosházán” – nyilatkozta a püspök az *Orosházi Friss Hírek* című lapnak.

Tapasztalatain nyilvánvalóan kedvezőek lehettek, hiszen a tanácskozások után Raffay Sándor 1936. április 25-én közölte a minisztériummal, hogy az orosházi gimnázium megalapítását a Bányai Egyházkerület vette kézbe. Aztán – bizonyára megfontolt háttér munkával – 1 eszten-

dő is eltelt, mikor 1937 húsvétján Raffay Sándor ismét találkozott Horémusz Pál lelkésszel és Péterfia Zoltán tanárral a gimnázium ügyében. Az események felgyorsultak. 1937. június 27-én az orosházi egyházközség képviselő-testülete történeti szempontból is jelentős ülést tartott. Kimondták, hogy az Orosházi Evangélikus Gimnáziumot 1937 őszén megnyitják. Az egyházközség kérését Raffay Sándor püspök úr 1937. július 16-án terjesztette fel a minisztériumnak. Az egyházközség kérvényét Sztranyavszky Sándor orosházi felügyelő (ez időben a képviselőház elnöke) személyesen adta át Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a Magyar Tudományos Akadémia igazgatójának. Miután 1 hónap eltelté után sem született kedvező döntés, 1937. augusztus 24-én ötfős delegáció ment Hóman Bálint miniszterhez, mégpedig Raffay Sándor püspök, Sztranyavszky Sándor felügyelő, Csizmadia András országgyűlési képviselő, Kovács Andor esperes és Horémusz Pál igazgató lelkész személyében. Hosszú tárgyalás után azt érték el, hogy 1937 szeptemberében az első két osztály megnyílhatott. A gimnázium tulajdonosa és fenntartója az Orosházi Evangélikus Egyházközség. (Az első igazgató dr. Benkő István, őt követte Csizmadia György).

Természetesen Raffay Sándor még ezután is többször megfordult Orosházán. 1938. június 19-én avatták fel az ország első tanyai templomát, a kardoskúti evangélikus templomot, Raffay püspök szolgálataival. Az 1939. májusi, gádorosi útja előtti napon (amikor a templom 50 éves volt) is Orosházára érkezett a püspök. Emlékezetes alkalom volt Orosházán az 1938. november 18–19-ei evangelizációs napok eseménysorozata is, amikor Raffay püspök mellett a Budapesten élő Sztranyavszky Sándor orosházi felügyelő, Lányi Márton egyházmegyei felügyelő és Kemény Lajos faszori lelkész látogatott egyházközségünkbe.

Befejezésképpen az orosházi Evangélikus Gimnázium 1941/42-es évkönyvéből idézünk: „A tanév elején hálás szeretettel és igaz tisztelettel üdvözöltük szeretett Főpásztor Urunkat D. D. Raffay Sándor bányakerületi evangélikus püspököt abból az alkalomból, hogy eredményekben gazdag áldásos lelkészi szolgálatának 50-ik évét betöltötte. Mindig egyháza, s a magyarság javával törődő, intézmények, templomok létesítésében szüntelenül munkálkodó Főpásztor Urunk ugyan lelkének nemes szerénységével elhárította magát az ünnepeltetést, azonban a hála és szeretet igaz megnyilatkozásával a tanári kar legőszintébb érzését tolmácsolta, hiszen Püspök Urunk magyar kultúraépítő szándéka nélkül nem jött volna létre iskolánk, az orosházi evangélikus gimnázium sem.

KOSZORÚS OSZKÁR

Fénysugár Híradó

Az elmúlt hónapok legjelentősebb eseménye az volt, hogy a Fénysugár Nyugdíjas Klubból létrehoztuk a Fénysugár Nyugdíjas Egyesületet. Alakuló közgyűlésünkön teljesen megtöltöttük a klubtermet, hiszen ez nagy jelentőségű változás életünkben. Egyesületünk célja az idős emberek életminőségének javítása. Újdonság az, hogy tagdíjat kell fizetnünk, ami Egyesületünk pénzügyi alapját képezi. Természetesen ez nem nagy összeg, igazodtunk tagságunk általában alacsony nyugdíjához.

Az ügyintézés eléggé lassan haladt, végül 2007. július 24-én hivatalosan is jogerőre emelkedett az egyesülettelé nyilvánítás, így a Fénysugár Nyugdíjas Egyesület önálló jogi személlyé vált. Köszö-

net mondunk dr. Bándy Rezső ügyvéd úrnak, aki a jogi lépéseket intézte. Ezek után lehetőségünk nyílik pályázatokon indulni – mint civil egyesület és közhasznú társaság.

Egyesületünk élete továbbra is nyugodt mederben folyik, megvalósult az, hogy minden kedden egyik lelkészünk áhítatot, rövid igemagyarázatot tart. Ezek az alkalmak erősítik hitünket, ugyanúgy mint a csütörtök esténként tartott istentiszteletek. Mindhárom lelkész: Ribár János esperes úr, Deák László és Laczki János nagytiszteletű urak felváltva szolgálnak közöttünk.

Szinte kivétel nélkül ott voltunk a böjti sorozaton. Sokan jelentünk meg az óvodai tanévzáró ünnepélyen, gyönyörköd-

tünk a legkisebbek szereplésében. Érdeklődéssel figyeltük a konfirmandusok vizsgáját, és büszkék voltunk teljesítményükre, örömmel vettünk részt az úrvacsorai istentiszteleten velük együtt.

Két szeretetvendégségen is a Fénysugár Nyugdíjas Egyesület vállalta a háziasszonyok feladatát.

Az idén is nagy várakozással készülünk az Országos Evangélikus Találkozóra, másodjára mentünk önköltséges autóbusszal Paksra, egyesületünk tagjai közül pontosan 14 fő. Bár az út kissé töredelmes volt, meg eléggé melegek jártak akkoriban, sőt Szekszárdra kellett menni éjszakázni, végül senki nem bánta meg, hogy vállalta a fáradságokat. Az együtt töltött két napon evangélikusságunkban erősödöttünk, sok kedves, régi hittestvérünkkel találkoztunk.

Több képzőművészeti kiállításon is jártunk. Legnagyobb élmény volt a Városi Képtárban a KOGART Galéria tulajdonosa, az egykori orosházi gimnazista, Kovács Gábor gyűjteményének bemutatása. Olyan 19. és 20. századi magyar festők alkotásait láthattuk, mint Munkácsy Mihály, Markó Károly, Szinyei Merse Pál, Csontváry Kosztka Tivadar és mások. Ezeket a festményeket eddig csak fővárosi vagy külföldi képtárakban csodálhatták meg. Közel áll hozzánk a 90 éves Ilovsky Béláné festészete, aki a Művészetek Házában mutatta be orosházi és környékbeli tájképeit és dekoratív, színgazdag virágcsendéleteit. Sokan ismerjük őt személyesen is. Ugyanott boldogan hallgattuk evangélikus iskolánk énekkarának színvonalas műsorát.

Közben folytatjuk hétköznapi tevékenységeinket. Elhatároztuk, hogy a templomban található, körülbelül háromszáz ülőpárnára új huzatot kötünk. Továbbra is készítjük a Lepramisszió számára a sebkötöző fáslikat, a napokban postázunk egy csomagot, amelyben 72 fáslit küldünk.

Miután egyesületünk közhasznú társaság lett, így tervezzük, hogy kötött takarókkal ajándékozunk meg a Családok Átmeneti Otthonát és a hajléktalanszállót is. A kézimunkázás mellett időt szakítunk filmek megtekintésére, illetve előadások szervezésére és meghallgatására.

Az őszy folyamán közös bográcson vacsorára készülünk, családi légkörben folyamatosan megünnepeljük a névnapokat. Ezek a programok is erősítik közösségünket.

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Szarvason jártunk

Régi tervünk valósult meg, amikor június 13-án, csodálatosan szép napsütéses időben, a diakóniai csoport 12 tagjával kirándulást tettünk Szarvasra, hogy megtekintsük az ott már működő szeretetotthont és idősek napközi otthonát.

Sokéves elképzelésünk – az idősek felkarolása és gondozása – eddig csak erőfeszítés volt, de megvalósítani nem tudtuk. Ezért fordultunk Lázár Zsolt lelkész úrhoz, az ő tanácsait és útbaigazítását kértük, hogyan indíthatnánk el Orosházán is hasonlót.

Nagy szeretettel fogadtak minket. Először részletes tájékoztatást kaptunk az otthon és a napközi működéséről. A lelkész úr elmondta, milyen feltételekkel lenne lehetőségünk nekünk is a napközi létrehozására. (Június 14-én a presbitérium ülésen előadtuk kérésünket. A presbitérium megszavazta azt, így indulhatott útjára a szervezés.)

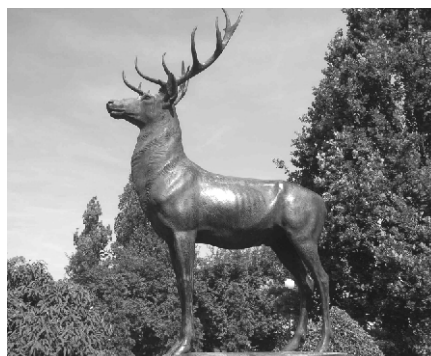
Szarvason a tanácskozás után végignéztük a szeretetotthont, elbeszélgettünk a lakókkal. Szerintük és a mi tapasztalataink szerint is igényes körülmények között, nagy szeretetben élnek ott. A napköziben olyan idős emberek tartózkodnak reggeltől estig, akik egyedül élnek és szívesen veszik a segítséget, vagy akiknek a hozzátartozóik dolgoznak, s ez alatt ők közösségben, egész napos felügyelet mellett, társaságban tölthetik idejüket. (Úgy gondolom, hogy több orosházi testvér is hasonló körülmények között él, s

számukra szintén nagyon jó lehetőség lenne a napközi. Kérem, gondolkozzanak el rajta, és jelentkezzenek a Lelkészi Hivatalban! Ismertető az újság 23. oldalán.)

A szarvasi szeretetotthon látogatása után megtekintettük a templomot is. A lelkész úr elmondta a templom építésének történetét, és beszélt a napjainkban folyó szervezőmunkáról. Mély benyomást tett ránk az ódon templom levegője, az elődök hite, amivel felépítették és be is töltötték a helyeket. Ebéd után elsétáltunk a Körös-parton a népfőiskola épületéig. Ott családias, kötetlen beszélgetést folytattunk vendéglátóinkkal, de még többször szóba jött az orosházi idősek gondja és lehetőségei.

Léleken és hitben felfrissülve, kellemes nap után tértünk vissza, megerősítve az ígéretben: *„... tedd meg, amire módot találsz, mert veled lesz az Isten!”* [1Sám 10,7]

KOVÁCS TIBORNÉ

Istenről és a második dimenzióról

„... aki hisz énbenem, ha meghal is, él.”
[Jn 11,24]

Aki már a 82. évét tapossa, elég sok saját tapasztalatot és mások által leírtakat gyűjtött össze, így van mire visszatekinteni és elmélkedni Istenről, az életről és a halálról.

Miért érdemes újra és újra foglalkozni ezekkel? Az utóbbi időben egyre-másra jelennek meg tudományos cikkek, amelyek pusztán agyi funkciónak próbálják beállítani a vallási élményt, az istenhitet. Ezek ateisták, Istent tagadók írásai.

Vízi E. Szilveszter agykutató, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke szerint az „istentudat, bár nincsen közvetlen tapasztalati tartalma, mégis az istenhitény, aminek közvetett tapasztalati tartalma mégis van”. Ugyanis a lélekutatásnál, amelyre az USA évi 16 millió dollárt költ, a természettudós beleütközik abba a problémába, amit korunk tudománya szerint lehetetlen megválaszolni. Így válik a természettudományos gondolkodás részévé a hit. Nem véletlen, hogy a természettudósok többsége hisz Istenben. Az istenhitény nem értelmetlen dolog, de nem is olyan, amit az ember teljes egészében képes felfogni. Erre mondja Berzsenyi:

*„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:
Léted világít, mint az égő
Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”*

Nemeskürty István így vélekedik Istenről:

„Nem fér kétség hozzá, hogy a világot Isten teremtette, aki persze nem egy fehér hálóingben üldögélő nagyszakállú öregúr, ahogy azt az ember elképzeleli, hanem egy láthatatlanul létező tudat. Én ezt azért tartom bizonyosnak, pedig ezt csak hinnii kellene, mert ha elfogadom azt, hogy a világűr végtelen – hiszen ez egy tudományos tény –, akkor ebben már benne van a teremtő tudat, hiszen mi az, hogy végtelen? Amit az ember alkot, az csak véges lehet, a végtelennek soha nincs vége, sem időben, sem térben, ezt csak egy tudat hozhatta létre, és ehhez képest teljesen mindegy, hogy a Marson, a Holdon vagy bárhol másutt van-e élet. Tehát a megteremtett ember létezésének folyamatossága az egyszerű emberek tudatához illeszkedő megfogalmazás szerint azt jelenti, hogy egy megszületett lény, az ember olyan értelemben mindig

létezik, hogy a halállal egy másik dimenzióba kerül. Ennél többet nem tudunk, de vannak a dimenzióknak fokozatai. Ennek csak egy nagyon kis része, amit általában közérkölcnek nevezünk, ami hol jó, hol rossz, most például nagyon rossz, nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon. Ennek az alapja a szeretet lenne, vagyis az, hogy az emberek a saját érdekükön túl is jót tegyenek másokkal, ez viszont a mai kor tevékenységéből szinte teljesen kiveszett. Az Árpád-kori magyarság bámulatos fejlődése, hogy a honfoglalás után 200 évvel nagyhatalom lettünk, abból is következik, hogy a legutolsó ember is tudatában volt annak, hogy nemcsak önmagának és családjának, hanem egy egész közösségnek, mondjuk annak a közösségnek él, amely a magyar nyelvet beszéli.”

Azt, hogy mi ez a második dimenzió, bármilyen nagy is a fantáziánk, nem tudjuk, mert csak azt tudjuk elképzelni, amit mint ember tapasztaltunk. Ezért van az, hogy a fantasztikus filmekben csak torz emberfiguráknak vagyunk képesek elképzelni a földöntúli lényeket.

Valamelyest bepillantással lehetünk az ún. klinikai halált megélték elbeszéléseiből. Itt említem meg H. Tibor „élményét”, amit visszatérése után így mondott el feleségének: „Találkoztam szüleimmel, akiket 30-40 évesnek láttam, és sógorómmal, aki 20 év körüli volt, bár elhalálozásuk időpontjában sokkal idősebbek voltak. Én nem akartam visszajönni erre az árnyékvilágra, de édesanyám szigorú tekintetével küldött vissza: mert neked még nagyon sok dolgod van lent a Földön!” Ugye, hogy még a klinikai halál állapotában is csak a földiek alapján „gondolkodott”!

Mi lehet mégis az oka, hogy a vallás (vallásosság) szellemi hatása az utóbbi időben gyengül? Ezt ismét Nemeskürty nyomán ismertetem:

„Ennek a magyarázata pontosan le van írva az Ótestamentum kezdetén abban a történetben, amikor Isten megparancsolja Ádámnak és Évának, hogy csak egyetlen gyümölcsből nem ehetnek, minden másból igen, ők mégis abból esznek és meghalnak. Mít jelent ez a mese? Azt, hogy abban a pillanatban, amikor az ember Istennek képzele magát, vagyis elhíti magát, hogy mindent megtehet, mint a láthatatlan teremtő

lényeg – mondjuk így –, itt kezdődik a romlás, a pusztulás és a kárhozat. Nem azért, mert nem szabad, hanem mert nem szabad azt képzelni, hogy mindenre képesek vagyunk. Akkor elzúlik a világ, elhítjük önmagunkkal, hogy mi határozzuk meg, mi az erkölcs, mi írjuk meg a magunk tízparancsolatát. Ez nemcsak keresztény felfogás, ez a természetes keresztény és zsidó vallás felfogása, de lényegében a buddhizmus, a különböző kínai vallások, sőt a mohamedánok, iszlám hívők számára is Jézus szent próféta volt. Ilyen egyszerű ez.”

Mindannyian tudjuk, hogy az élet, születésének pillanatában benne van a halál pillanata is. Egyszer mindenki meghal, csak az a kérdés, hogy mikor, és van-e időnk arra, hogy felkészüljünk, hirtelen mindent elrendezzünk magunk körül. Talán ezért érdemes a halál gondolatával foglalkozni, félretéve minden ellenérzést és viszolygást. Ide illik Beigbeder mondása: „A halál elkerülhetetlen... a halál... ami nincsen előjegyezve a határidőnaplóban”. Amíg az élet keletkezése valóban egy pillanat műve, a petesejt és a spermium egyesülésének pillanata, addig a halál nem szokott ilyen egyértelmű lenni, kivéve a legtöbb baleseti halált, a szívbénulást stb. Ugyanis a többsejtűek (ember, állat) szervezetében az egyes sejtek állandó kicserélődésben vannak, azaz egyidejűleg egyesek meghalnak, mások megszületnek, vagyis a sejteink nem azonosak a korábbi, fiatalkori sejteinkkel. Példa erre a körmünk, amelyet időnként levágunk és mindig újabb sejt(ek) nő(nek) ki. Másik példa a vörösvértesteké, amelyek élettartama átlag 120 nap, azaz minden másodpercben 3 vörösvértest hal el és születik újabb. Ez azt jelenti, hogy állandóan bennünk van a halál és a születés. Amíg ez a folyamat egyensúlyban van, addig egészségesek vagyunk. Ha több az elhalt sejt, mint a születő, akkor lesoványodunk, sőt végül a test halála következik be. Ha több keletkezik, mint ami elhal, akkor kóros esetben daganat (rák) keletkezik, kivéve a fiatalok növekedési korát. Tehát a halál általában nem a pillanat műve.

Mivel az Írás szerint Jézus azt mondta: „Az én országom nem e világból való...” [Jn 18,36], ezért bízunk a lélek halhatatlanságában és a túlvilági életben, hogy ott majd találkozunk földi szereteteinkkel, azok lelkével. Ez a hit kíséren bennünket, mert Istennél semmi sem lehetetlen. Jé-

Szmirnai Protestáns Gyülekezet:

Levél az egyetemes keresztyén egyháznak

Hihetetlen, de igaz! Drága barátaim! 2007. április 18-án, szerda reggel Tilman Geske 46 éves német misszionárius, háromgyermekes családapa az irodájába készülve megcsókolta a feleségét, búcsúzóul átölelte fiát, és felbecsülhetetlen értékű emléket hagyva neki így szólt: „Viszlát, fiam. Szeretlek!” Tilman a Zirve Kiadótól bérelt egy irodahelyiséget, ahol az új török Tanulmányozási Bibliához készített feljegyzéseket. A Malatyai Evangélikus Gyülekezet irodája is itt volt. A város másik részén Necati Aydin 35 éves pásztor, kétgyermekes apa elbúcsúzott feleségétől és elindult az irodába. Ugur Yuksel szintén elindult hivatalába. A város másik végén 10 fiatal férfi, mindnyájan 20 éven aluliak, hitük végső tetteinek utolsó előkészületeit végezték, Allah iránti szeretetük és érzésük szerint az iszlámot fenyegető hitetlenek iránti gyűlöletük kifejezésekként. Húsvét vasárnapján e fiatalemberek közül öten részt vettek egy meghívásos evangelizációs szolgálaton, melyet Necati Aydin pásztor és emberei szerveztek a város egy szállójának konferenciatermében. A fiatalemberek pisztolyokat, kenyérvágó késeket, köteleket és törülközőket vettek magukhoz. Időben, 10 óra körül érkeztek a bibliatanulmányozásra.

A beszámolók szerint, miután Necati felolvasott egy fejezetet a Bibliából, kezdetét vette a támadás. A fiúk Ugur, Necati és Tilman kezeit és lábait székekhez kötötték, és miközben tevékenységükről mobiltelefonjaikkal digitális felvételeket készítettek, közel három órán át kínozták testvéreinket. Tilmant 156-szor, Necatit 99-szer, Ugurt pedig olyan sokszor szúr-

ták meg, hogy már nem lehetett összeszámolni. Kibeledtek őket és beleiket a szemük előtt szelelték fel. Kiherélték őket és nézniük kellett, amint e testrészeiket szétroncsolják. Ujjukat levágták, orrlyukaikat, szájukat és végbélnyílásukat felvágták. A legrosszabb az lehetett számukra, amikor látták, hogy testvéreiket hasonlóképpen kínozzák. Végül torkukat fültől fülig felvágták, gyakorlatilag lefejezve őket.

Ezalatt Gokhan, egy másik hívő és felesége 12.30-kor érkeztek az irodába. Az ajtó belülről be volt zárva, kulcsával nem tudta kinyitni. Mabilon hívta testvéreit, végül Ugur válaszolt: „Nem vagyunk az irodában. Menj a szállodai összejevetelre. Oda fogunk menni” – mondta titokzatosan. Miközben Ugur beszélt, Gokhan a háttérből sírást és valami különös, vicsorgó hangot hallott.

Felhívta a rendőrséget, és a legközelebbi rendőrtiszt kb. 5 perc alatt megérkezett. Ekkor egy újabb vicsorgást és egy bugyogó nyögést hallottak. A rendőr felismerte, hogy ezek emberi kinszenvedés hangjai, előkészítette a tölténytárat és újra meg újra megpróbált áttörni az ajtón. Az egyik megrémült támadó kinyitotta az ajtót a rendőrnek, aki belépett, hogy az elé táruló szörnyű látvány tanúja legyen.

Ezalatt Gokhan egy sikolyt hallott az utcáról. Valaki kiesett harmadik emeleti hivatalukból. Lerohanva egy embert talált a földön, akiről később felismerte, hogy Emre Gunaydin. Megpróbált lemászni az ereszcsontról, hogy elmene-küljön, de elvesztette az egyensúlyát és a földre zuhant. Úgy tűnik, ő volt a támadók vezetője. Egy másik támadó egy alacsonyabb szint erkélyén rejtőzködött, ott találták rá.

Egy 2001-es döntés után kezdetüket vették a gyülekezetek, a pásztorok és a keresztyének elleni támadások és fenyegetések. A bombázások, testi támadások, szóbeli és írásbeli molesztálások csak bizonyos megnyilvánulásai annak, ahogyan a keresztyéneket támadják, mivel a leglényegesebb a médiapropaganda.

Az esemény miatti tömeges, nyílt felháborodással és tiltakozással, valamint a vallás- és gondolatszabadság melletti nyílt közállásfoglalással egyidejűleg a média és a hivatalos kommentárok változatlan üzenetüket visszhangozták: „Reméljük, tanultatok a történetekből. Nem akarunk itt keresztyéneket.” Még az elkövető gyerekek szülei is helyeslik ezeket a

cselekedeteket. A török keresztyén egyház Istennek tetsző módon reagált az eseményekre. Hívek százai és pásztorok tucatjai utaztak, amilyen gyorsan csak tudtak, Malatya kis gyülekezetéhez, hogy bátorítsák a híveket, foglalkozzanak a hivatalos következményekkel és képviseljék a keresztyéneket a médiában.

Amikor Susanne Tilman kifejezte óhátját, hogy férjét Malatyában kívánja eltemetni, a kormányzó megpróbálta ezt megakadályozni. Végül egy 1000 éves, elhanyagolt örmény sírkertben megásták lemészárolt testvérük sírját. Ugurt családja alevi-muszlim szertartás szerint temette el szülővárosában. Hívő menyasszonya az árnyékból figyelte a szertartást, mivel családja és barátai még a halálban sem fogadták el a hitet, amit Ugur oly sokáig gyakorolt, és amelyért meghalt. Necati temetése a szülővárosában volt, ahol megtért. Habár a gyülekezetek kifejezték az események feletti megbocsátásukat, a keresztyéneket mindazonáltal nem bízták meg. Mielőtt Malatyában repülőre tettek volna a koporsót, két különálló alkalommal is röntgensugárral átvizsgálták, hogy nem rejt-e robbanóanyagot. Ez nem a szokásos eljárás egy muzulmán koporsó esetében. Török keresztyének és misszionáriusok ezrei jöttek el, hogy kimutassák Krisztus iránti szeretetüket és tiszteletüket az iránt az ember iránt, aki ki volt választva arra, hogy meghaljon Krisztusért. Necati felesége, Shemsa ezt mondta a világnak: „Halála jelentőséggel teljes, mert Krisztusért élt, és Krisztusért halt meg! Necati ajándék volt Istentől. Megtisztelve érzem magam, hogy része volt az életemnek. Úgy érzem, megkoronáztak tisztességgel. Méltó kívánok lenni ehhez a tisztességhez.” Amint várható volt, a rendőrség terrorizmuselhárító osztálya megjelent és filmre vettek minden résztvevőt, hogy a jövőben használhassák a felvételeket. A szertartás a Buca baptista imaházban zajlott, az épületen kívül, a temetés pedig egy kis keresztyén temetőben. Hírügynökségek tucatjai voltak jelen, hogy élő hírekkel és képekkel dokumentálják az eseményeket. Susanne Tilman egy televíziós interjúban megbocsátását fejezte ki. Nyilatkozata életet változtatott meg. Imádkozatok bölcsességért, és hogy török testvérek más városokból odamenjenek, hogy a vezető nélkül maradt gyülekezetet vezessék. „Ne az üldöztetés ellen imádkoztatok, hanem kitartásért!” – sür-

☞ **zus** azt is mondta, hogy „... aki hisz énbennem, ha meghal is, él.” [Jn 11,24]

Gárdonyi ezt így fogalmazta meg:

*„A halál nékem nem fekete börtön,
Nem fájlaló, nem is rút semmiképpen,
Egy ajtó bezárul itt lenn a Földön,
Egy ajtó kinyílik fenn az Égen.”*

Ó, bárcsak mi is így tudnánk gondolkozni! Végül meg kell jegyeznem, hogy feleségem, akit kétszer hoztak vissza a klinikai halálból, utána így nyilatkozott: „Ha csak ilyen a halál, nem félek többé tőle.”

Dr. KISS A. SÁNDOR

A kárpótlás

Édesanyám 95 éves korában, 1992. június 7-én, halála előtt egy héttel, amikor meglátogattam a kórházban, azt kérdezte tőlem: „Sadikám! Adják már vissza a földeket?” Azt feleltem Neki: „Még nem, de a legjobb úton halad, hogy visszaadják.” Ennek tudatában halt meg.

Volt az Anyámnak egy élelmiszer-vegyesáru boltja Szarvason. Amikor a szántóföldek után járó kárpótlási jegyek megszerzését befejeztem, eszembe jutott a bolt. Emlékeztem rá, hogy azt az ötvenes évek elején államosították. Megkérdeztem az anyámat, hogy emlékszik-e rá, hogy miként történt az államosítás és kik voltak jelen? „Csak arra emlékszem – mondta Ő –, hogy emberek és egy rendőr jött, valami papírt mutattak, valami rendeletre hivatkoztak, de hogy kik jöttek, arra már nem emlékszem. De arra igen, hogy lehúzták a redőnyt, majd kérték a kulcsokat, a boltban lévő pénzt, és elkezdték a leltározást.” A végén tőle elköszöntek és elengedték. Így ment ez annak idején, és még tán örült is, hogy egyáltalán elmehetett. Otthon jól kisírta magát és csak ennyire emlékszik negyven év távlatból.

A kutatást Szarvas város önkormányzatánál kezdtem. A működési engedélyek nyilvántartásában valóban benne volt, hogy András Mátyásné működési engedélyt kapott. Azt azonban már nem tudták megmondani, hogy kik és mikor

államosították. Már majdnem feladtam a keresést, amikor megtörtént a „csoda”!

1992 novemberében – befejezve a szőlőben és a borospincében minden munkát –, végleg hazaindultam Badacsonyból. Megpakolva a Dacia kombit (akkor ilyen autóm volt) a plafonig. Volt ott 5 kannában 300 liter bor, krumplics, káposzta, sárgarépa, téli alma stb., és leghátul Rómi, a kutyánk. Úgy négy órákor indultam el szatyálós esőben, nedves úton, majdnem sötétségben. Este 8 óra tájban elhagytam Szentest és a benzinkút utáni elágazást követően megtörtént a baj. Egy álló teherautó hátsó fényeit látva előzésbe kezdtem. Ez egyenes útszakaszon volt és így csak utólag vettem észre, hogy több autó is állt ott. Ezért igyekeztem visszaterni a saját sávomba. Fékeztem, de a nagy teher miatt kevés lett a fékút, emiatt a frontális ütközést elkerülendő, ismét balra kormányoztam. A szélvédőm jobb oldali oszlopa megakadt a teherautó baloldali sarkába. Kb. 10cm-en múltott abaj.

Az ütközéstől a mögöttem lévő teherautó csúszott és engem rányomott a kormányra. Egy 50 literes boros kanna szétrepedt és a bor kiömlött. Engem a bekötött biztonsági öv megvédett, de a bal kulcscsontom kettétört. A kocsiból kisegítettek, fájdalmat akkor még nem éreztem, csak azt, hogy a ruhám teljesen átázott a rám ömlött bortól. Ekkor került elő egy rendőr, akinek a forgalom biztosítását

kellett volna végezni, de elhagyta az őrhelyét és ez által okozója volt a balesetnek.

A kollégák azonnal rendőrséget és mentőket hívtak. Megszondáztak, majd a szentesi kórházba vittek. Ott a röntgennel a bordatörést nem vették észre és éjnek éjszakáján haza akartak küldeni, de nem volt mivel, ezért megengedték, hogy ülve ott töltssem az éjszakát. Itthon ismét röntgen, változatlan eredmény. Majd jött a háziorvos és fájdalomcsillapítót adott. Közben kezdtem belázasodni. Másodnap, szombaton tudott csak a lányom és a vőm – mindketten orvosok – meglátogatni, és látva az állapotomat, azonnal kocsiba tettek és bevitték a gyulai Józsefvárosi Szanatóriumba. Ott végül kezelésbe vettek. Először is a röntgenen észrevették a kulcscsonttörés mellett az öt bordatörést, az átszúrt mellhártyát és a bevérzést. Azonnal speciális ágyba fektettek. A karomba infúziót kötöttek fájdalomcsillapítóval és az egyéb szükséges gyógyszerekkel. Ez meg is hozta az eredményt.

Mintegy hónap után éreztem annyi erőt magamba, hogy el tudok menni az étterembe és ehhez engedélyt is kértem. Megengedték. Az étterem üres volt, amikor bementem. Leültem egy asztalhoz. Kisvártatva bejött egy férfi és egyenesen az én asztalomhoz jött. Leült. Kölcsönösen bemutatkoztunk. Azt mondta, hogy ő Szarvasról jött. A meglepetéstől alig tudtam megszólalni. Végül halkán megkérdeztem: „Ismerte-e az Andrásné-féle boltot a főutcán?” (Az édesanyám a háború alatt – amíg fogságban voltam és semmit nem tudtam rólam – férjhez ment.) „Hát hogyne – mondta –, hiszen az én lányom vette át, amikor államosításra került!” Csak néztem és hallgattam. Ki ez az ember és hogy került ide? Ki vezette akkor pont az én asztalomhoz? A CSODA-érzése elkápráztatott! Az Isten útjai valóban kiszámíthatatlanok!

Ami még ezután következett, az már sima ügy volt. Az ÁFÉSZ adott igazolást, hogy a bolt tulajdonba vételét valóban ők bonyolították. Ennek alapján a Kárpótlási Hivatal kiadott a bolt értékének megfelelő – 150 000 Ft értékű – kárpótlási jegyet.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

get Fikret Bocek pásztor. A gyülekezet befolyásosabb helyzetbe került most, hogy elvesztettük testvéreinket; különösen azért imádkozzatok, hogy erősek legyenek belső harcunkban a bűn ellen. Imádkozunk – és téged is sürgetünk imára –, hogy egy nap legalább egy abból az öt fiúból hitre jusson.

DARLENE N. BOCEK

„Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.” [Mt 5,10]

„... kezét emelnek rátok, és üldöznek titeket...” [Lk 21,12/a]

„... üldözöttek vagyunk, de nem elhagyottak, letipornak, de el nem vesziünk.” [2Kor 4,9]

„... magunk dicsekszünk az Isten gyülekezeteiben veletek, állhatatosságokkal és hitetekkel, amellyel minden üldöztetést és nyomorúságot elviseltek.” [2Thessz 1,4]

„Ki választana el minket a Krisztus szeretetétől? Nyomorúság, vagy szorongatás, vagy üldözés, vagy éhezés, vagy meztelenség, vagy veszedelem, vagy fejtörés?” [Róm 8,35]

„... a Krisztusért örömmel telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetésekben és szorongatásokban; mert amikor erőtlenségben vagyunk, akkor vagyunk erősök.” [2Kor 12,10]

„... még az életem sem drága, csak hogy elvégezhessem futásomat és azt a szolgálatot, amelyet az Úr Jézustól azért kaptam, hogy bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.” [ApCsel 20,24]

Szerkesztette: V. G.

Megjelent az aradi baptista gyülekezet „Üdvüzenet a Ma Emberének” című újságjában (rövidített változat)

Feléledt a testvér-gyülekezeti kapcsolat

Amár szinte teljesen elsorvadt kapcsolat mára újjáéledt, amint erről a Harangszó kedves olvasói az előző számból is tudomást szerezhettek. A májusi személyes találkozás után egy negyvenfős busszal július 23–29. között Tatrangon testvér-gyülekezeti látogatást tettünk – Laczki János lelkész és Jantos István felügyelő vezetésével. A kiránduláson 20 gimnazista diák is részt vett az iskolánkból, ez annak volt köszönhető, hogy Lövei Ferenc önkormányzati képviselő úr nagylelkűen felajánlott egy jókora összeget, amely fedezte a fiatalok útiköltségét.

Júliusban mindannyian megtapasztalhattuk a tatrangiak szívéllyességét és vendégszeretetét. A szemünk elé egy

olyan világ tárult, amely nálunk lassan eltűnőben van. A nemzetiségek békében élnek egymással. A falu határában zajló beruházások forrást biztosítanak arra, hogy ne csak papíron tartozzon Erdély ezen szeglete az Európai Unióhoz, hanem a valóságban is olyan életminőség alakuljon ki, amely méltó egy EU-s faluhoz.

A tatrangi lelkész, Székely Levente és családja nemcsak a falut mutatta be, hanem a környező településeket is. Tatrangon megnézhattuk az evangélikus templomot, amelyben hétről hétre több száz magyar gyűlik össze, hogy megőrizze ősei hitét és magyarságát. A legmeglepőbb Tatrangon az, hogy a falura a legszébb kilátás a temetőből van, mivel az

egy dombra épült, amely a falu fölé magasodik.

Utunk során Székelyföldre is ellátogattunk, voltunk Sepsiszentgyörgyön, a Szent Anna-tónál, a bátrabbak meg is mártóztak annak vizében. Kézdivásárhely egyediségét is megcsodálhattuk a keskeny sikátorokkal, a magyarországi 80-as éveket idéző üzletekkel.

Erdély déli részén a szász élet nyomait is felfedezhettük. Voltunk Nagyszebenben, Brassóban, Fogarason és a prázsmári erődtemplomban (képünkön). A hajdanán virágzó kultúrát ma már nagyrészt csak az építészeti emlékekben lehet felfedezni, mivel a szászok nagy része a 90-es évek elején emigrált, és magára hagyta azt a földet, ahol nyolcszáz évig élt. Számunkra az is szomorúság, hogy a pár éve még népes nagy evangélikus gyülekezetek lélekszáma megcsappant, mivel alig maradt valaki Erdélyben a szászok közül.

A románok hitéről el lehet mondani, hogy egy kicsit babonás, de mégiscsak istenfélő nép, ezt mi magunk is láthattuk a felsőszombatfai ortodox kolostorban.

A legmaradandóbb élmény talán a Fogarasi-havasokban tárult szemünk elé, ahol több mint kétezer méter magasságból tekinthettünk le. A hónap sajnos hírehamva sem volt, mivel a globális felmelegedés hatásai ezekben a magasságokban is jelentkeznek már.

A májusi reményeink valóra váltak: sok baráti-testvéri kapcsolat jött létre. A megállapodásunk szerint jövőre a tatrangiak jönnek el hozzánk, mi két év múlva megyünk el újra „Csángliába”.

LACZKI JÁNOS

Nem értem, miért van ez így?

Nemrégem szem- és fültanúja lehettem egy állítólagosan civilszervezet által kezdeményezett tüntetésnek itt, Orosházán. Az eseményen a városi iskolák összevonása ellen tiltakoztak. A civilszervezet elnöke pártsemlegességét hangsúlyozta akkor, amikor mindenki tudta róla, hogy nem az. Már megint nem mondtak igazat (ami Őszöd után nem is annyira meglepő – a szerkesztő kiegészítése).

Aki kicsit is jártas a mai hazai iskolapolitikában, nagyon jól tudja, hogy a jelenlegi kormány hozott egy rendeletet az osztálylétszámok vonatkozásában, vagyis megszabta a legalsó határt. Ha az osztályok létszáma az alá süllyed, akkor az iskola feloszlaltandó. Így nem kapják meg az állami normatívát.

S milyen hazug ez a világ és a tüntetésen elhangzott vádaskodás: úgy tettek, mintha a helyi önkormányzat tehetne az összevonásokról, mintha nem a kormány döntésének a következményét nyögné az egész ország. Nem mondtak igazat!

Miért nem volt még elég? Aki tudja, hogy hazudik, miért nem pirul el és lesz rosszul önmagától? Ezt az orosházi önkormányzat elleni tüntetést a kormány elleni tüntetésként kellett volna szervezni, és akkor megközelítette volna az igazmondás árnyékát.

Nem értem, miért van ez így?

S ami még szomorúbb: vannak itt, akik hergelik, lázítják a lakosságot a helyi önkormányzat ellen, s persze pénzüik bőven van rá, hogy hirdetésekkel adogassanak fel. S milyen furcsa, hogy akik – szavazati joggal rendelkezve a parlamentben – ezt teszik, pontosan azt a kormányrendeletet szavazták meg, aminek a végrehajtása miatt a helyi vezetőket ócsárolják. Tudom, Istenben nem hisznek, de én, mint keresztény ember azt mondom, legyen hozzájuk irgalmas az ítélő Isten, aki előtt mindenkinek meg kell majd jelennie a legvégső elszámolásra.

De azért mégsem értem, hogy miért van ez így ebben az országban?

CZIKORA LAJOS

Harry Potter és társai

Lassan felnő itt Magyarországon egy újabb generáció, amelynek a vallássossága eltérő a kommunizmus éveitől. Az ateisták arányát a legfiatalabbak között minimálisnak lehet mondani. Ez a tendencia nemcsak hazánkra jellemző, hanem világviszonylatban is ez zajlik.

Azonban ennek a változásnak mi, keresztények nem örülhetünk, mivel a most terjedő hit egy kevert, szinkretista vallássosság, amibe majdnem minden belefér. A címben feltüntetett regényhős sem csupán az önfeledt szórakozást szolgálja, hanem a fiataloknak egyfajta bevezetést ad a boszorkányságba.

Könyves Kálmán óta nálunk – a boszorkányhisztériát elkerülendő – nem beszélnek a varázslás mestereiről és mester-

nőiről. A tény mégis tény marad, vannak olyan személyek, akik a természetfeletti világ manipulálásával akarnak előnyökre szert tenni ebben a világban. Mesék és kitalált történetek mindig is voltak és lesznek, ezzel nincs is semmi baj, de a manapság elterjedt ábrázolásokban a boszorkányságot nem rútnak és visszatásztónak tüntetik fel – mint hajdanán –, hanem vonzóknak és követendőnek. (A „Bűbajos boszorkák” című sorozat főszereplői a látszat szerint a jó védelmezőiként lépnek fel.)

Elterjedt az a nézet, hogy létezik egy fehér mágiának nevezett értékes módszer, amely senkinek sem árt, csupán az emberek javát szolgálja: ha kell, gyógyít, ha kell, felveszi a harcot a fekete mágiával. Ezzel az állítással mi nem érthe-

tünk egyet. A Biblia egésze a varázslást elítélendőnek tartja. Az Úr az Ő népének ezt nem engedi meg, noha a pogányok életéhez ez hozzátartozik. A Szentírás fehérén-feketén leírja, hogy akik ilyeneket cselekszenek, nem fogják örökölni Isten országát. Az olyan ember, aki mágiával foglalkozik, magával az ördöggel lép szövetségre, akkor is, ha erről tudomása van, és akkor is, ha fogalma sincs róla.

Lelkészként egyre több gyermekkel és fiatalal találkozom, akiket teljesen leköt ez az új világ. A veszélyekre nekem és minden kereszténynek fel kell hívni a figyelmet. Ebben a kérdésben sem a tiltás hozhat eredményt, hanem az, ha Jézusra mutatunk, aki azért jött, hogy az ördög munkáit lerontsa.

LACZKI JÁNOS

A kisbíró, avagy a média régen

Amikor még sem rádió, sem televízió nem volt, s újság is csak elvétve, a hírszolgáltatás, a „média” azért működött. A település elöljáróságának a hírdetményeit és egyéb híreket, dobolás után, a kisbíró olvasta fel. Fontos és megbecsült állás volt a kisbíróé. Három fontos kritériumnak kellett megfelelnie: írni-olvasni, továbbá dobolni kellett tudni, és jó hangerevével bírni.

Ilyen volt Orosházán Varga György kisbíró, aki 40 évig szolgálta a községet hűséggel, becsülettel. Büszke is volt arra, hogy ő a községi elöljáróság legöregebb alkalmazottja, de még büszkébb arra, hogy – mint ’48-as honvéd – szolgált Kosuth katonájaként. Haláláról az Orosházi Újság is megemlékezett 1900-ban. Ez is mutatja, milyen rangos hivatás volt a kisbíróé. Sajnos fénykép nem maradt fenn Varga bácsiról, de hogy elképzelésünk legyen a kisbíróról, nézzük meg Kovács Mihály szegedi kisbíró – Plohn József által készített – fényképét.

A dobolási helyek a település meghatározott utcáinak voltak kijelölve. Még gyerekkoromban is volt dobolós hírdetmény.

Egyik ilyen hely Orosházán a Horthy Miklós utca (ma Bajcsy-Zsilinszky utca) és a Sámsoni utca sarkán, a Pintér bácsi boltja előtt volt. A dobolás a 2 perces dobpergéssel kezdődött tram-tram-tram, illetve addig pergett a dob, amíg jöttek az érdeklődők. Ekkor a dobverőket a dobot

tartó szíjon levő bujtatóba dugta a kisbíró és „akkurátusosan” elővette a hírdetményt, amit imigyen kezdett fennhangon olvasni:

„Közthírré tétetik az Elöljáróság részéről: Először: Mivel a község határában veszettség gyanújában elhullott róka tetemét találták, az Elöljáróság ebzárlatot rendelt el. Mindenki köteles a kuttyáját a ház kerítésén belül, illetőleg

megkötve tartani. Az utcán és a határában kóborló ebeket a mezőőrök lelövik. A rendelet megszegőit az Elöljáróság pénzbírsággal sújtja. Másodszor: Felhívjuk azok figyelmét, akik az első félévi adójukat még nem fizették be, a hónap végéig kamatmentesen megtehetik. Harmadszor: Felhívjuk az 1900-ban született ifjak figyelmét, hogy sorozási nyilvántartásba vételükre a községi jegyzőnél folyó hónap 15-éig jelentkezni kötelesek. A jelentkezés elmulasztása pénzbüntetést, meg nem fizetés esetén a kóterba való elzárást von maga után. Más: Kabódi Ferenc, Alsó-tanyák 48. számú tanyájáról az egy éves, pej színű, herélt csikója elkóborolt. Ismertetőjele, hogy a homlokán fehér csillag van, a jobb hátsó láb csüdje is fehér. A megtaláló illő pénzjutalomba részesül. A hírdetménynek vége!”

Majd ismét: tram-tram-tram (pár rövid dobpergés) következett.

Íme, ilyen volt az elmúlt századok médiája.

KISS A. SÁNDOR

HÁLAADÁS

2007. október 28.,
vasárnap, 10 óra

Emlékezés

Bor Zsolt akadémikus Bolyai-díjának átvételekor elhangzott beszédében kivételes képességű „szellemi kincskereső” tanárokról beszélt: „Én ismertem egy ilyen kincskereső tanárt Szegeden... jól ismertem. Gyakran vacsoráztam vele. Nagyon gyakran, merthogy Pali bácsi az Édesapám volt.”

Pali bácsit, azaz Bor Pál tanár urat én – sokadmagammal együtt – régebben ismertem. Előbb ismertük őt mi, akik az Orosházi Evangélikus Iskolában tanítványai lehettünk abban az időben, amire ő később így emlékezett vissza: „Amikor az egyetem Nyugatra készült menekülni, én az orosházi gimnáziumba – pályakezdésem gyönyörű éveinek színhelyére – mentem tanárnak.”

Ezek az évek nekünk is szépek voltak, emlékezetesek maradtak. Szerettük és tiszteltük a tanár urat. Tanítása, embersége által sokat nyertünk, gazdagodtunk. Gimnáziumi iskolatársaim egyike évtizedek múltán mesélte, milyen hálás, amiért a számára addig érthetetlen és ezért nem szeretett tantárgy – a matematika – a tanár úr magyarázata nyomán egyszerre világossá, érthetővé és vonzóvá vált, s későbbi élethivatásának fontos része lett. Sokan fizikai tudományos pályájukat, vagy éppen matematika-fizika tanári elhivatásukat köszönhetik neki.

Bor tanár úr néhány év múlva szakfelügyelő, később a szegedi Pedagógiai Főiskola tanára, majd főigazgató-helyettese lett, tankönyveket írt. Orosházi éveit mégsem felejtette el soha. Találkozóinkon rendszeresen részt vett.

Az államosítás után lebontott egykori Evangélikus Gimnázium helyén álló épületben új életre kelt evangélikus iskolába (ma Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium) élete végéig hűségesen visszajárt. Minden ünnepi alkalom szeretettel hívott, örömmel fogadott vendége volt.

2007. augusztus 27-én az iskola, az „öregdiákok” alkotta Gimnázium Baráti Körrel karöltve ünnepi megemlékezéssel és emléktáblával fejezte ki tiszteletét és megbecsülését. Dr. Fehér Dezsőné Dr. Ravasz Magdolna ünnepi beszéde után Deák László lelkész tartott rövid áhítatot. Ezt követte a tábla leleplezése.

Délután Bor Zsolt Bolyai-díjas akadémikus lebilincselő – bölcs humorral is fűszerezett – előadásában ismertette Bor Pál életútját, s végül bepillantást engedett saját lézerfizikai kutatásaiba.

Értékes, szép nap volt. Maradandó emlék. Istennek legyen hála minden emberért, akinek példáján épülhetünk! F. E.

T A L E N T U M O K

Hírek iskolánk életéből

Gondolatok tanévkezdéskor

Nehéz körülmények között, de Isten iránti hálával kezdjük a 2007/2008. tanévet.

A ránk váró időszak jellemzése: Emlékezünk a múltra, küzdünk a jelenben és reménykedünk a jövőben. A tanévkezdés előtti emléktábla-avatás ünnepi nyitánya volt ennek az évnek. Az ott elhangzott idézet az iménti gondolatot tolmácsolja irodalmi stílusban: „Az ember, ha meg akarja alapozni jövőjét, vigyázzon a múltjára” (Tamás I.: Egy talpalatnyi föld).

Emlékezünk a múltra

Két éve, hogy az újraindult evangélikus iskola jubileumát ünnepeltük, s most újra jubileumi év köszöntött ránk. Ezúttal távolabbra kell visszatekintenünk az emlékezésben. 1937-ben – 70 évvel ezelőtt – nyitotta kapuit az Orosházi Evangélikus Gimnázium, mely az 1933 óta tanfolyami formában elindított gimnáziumi oktatás következménye, folytatása volt. Városunk állami fenntartású gimnáziumával együtt 2008-ban emlékezünk arra is, hogy városunkban 75 évvel ezelőtt indult a gimnáziumi oktatás.

Az újabb jubileumi év legyen olyan emlékezés, mely külsőségében nem hivalkodó, de tartalmában méltó, és érzelmekben gazdag. Ehhez hívjuk segítségül azokat az előttünk járó iskolaalapító pedagógusokat, akik példát adtak, és szolgálattal megalapozták a jelen iskoláját.

Dr. Benkő István – az Orosházi Evangélikus Gimnázium első igazgatójának – gondolatait idézem, aki így szólt kollégáihoz az első tantestületi értekezleten. „Mindenek előtt jól vessék a szívükbe, hogy a mi pályánk nemcsak kenyéradó hivatal, hanem magasztos hivatás. Akit Isten, haza, igaz tudomány, tiszta erkölcs szent eszméje nem hevít, akinek lelkében nem lobog a gyermek iránti megértő szeretet: az – ha úgy bevágja a pedagógiát, didaktika száraz szabályait – legfeljebb tanító mesterember lehet idővel, de hivatásos, igazi tanár soha!”

Küzdünk a jelenben

Tapasztaljuk, érezzük, hogy évről évre nehezebb a helyzet az iskolákban. An-

nak ellenére, hogy a megszorítások, az elvonások ugyanúgy érintenek bennünket, mint az ország bármely iskoláját, most mégis azt kell mondanunk, hogy hálát adunk Istennek azért, hogy ha szűkösebb körülmények között is, de megtartott, megőrzött bennünket. Egyelőre megmaradtak osztályaink – még a kisebb létszámúak is –, megmaradt iskolánk önállósága, és együtt van nevelői közösségünk. Szolgálhatunk evangélikus iskolánkban, van munkánk, mely „nemcsak kenyéradó hivatal, hanem magasztos hivatás.” A nehézségeket, a próbákat pedig azért adja Isten, hogy legyőzzük azokat. Próbál, de ugyanakkor segít. Így formál, így tesz alkalmassá a szolgálatra. Nehéz időkben még inkább szükséges a túléléshez a krisztusi közösség összetartó ereje. Olyan közösségé, melyben mindenki tudja és hiszi, hogy „... akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra szolgál...” [Róm 8,28]

Reménykedünk a jövőben

A múlt példája – elődeinknek sem volt könnyebb – (idézet az első jegyzőkönyvek egyikéből: „az Iskolai Bizottság nyugtázta, hogy a vizsgáztatási díjakat, melyekről a tanárok az intézet kezdeti nehézségei miatt lemondtak, a kiadások sorából töröljék.”), a jelen küzdelmei a jövőbe vetett reménységet ébresztik fel minden, hivatását szerető és Krisztust ismerő keresztény pedagógus lelkében. Hoffmann Rózsa oktatáspolitikust idézem:

„Az egyetlen vigaszt ebben a siralmas helyzetben az jelenti a tanárember számára, ami évszázadokon keresztül mindig átszegtette a hét szűk esztendő: a gyermekek, a tanítványok. Ők, ha önhibájukon kívül szintén rosszabb állapotban vannak is, mint egy generációval korábbi elődeik, mégis ugyanazok, mint mindig. Kíváncsiak, valamilyen akarnak kezdeni az életükkel, és kiéhezettek a jó számára, a szeretetre, tanításra. Miattuk és saját önbecsülésünk miatt érdemes tehát megkísérelni a jókedvű tanévkezdést.”

Hozzáteszem: a jókedvű tanévet.

JANTOS ISTVÁNNÉ
igazgató

Pedagógus csendesnap

Ebben a tanévben munkatársaink Csorváson, az Eszter-tanyán töltötték a pedagógus csendesnapot. Minden évben ez egy olyan alkalom mindannyiunk számára, amely egész évi munkánkhoz nagyon fontos. Lélekben készülni kell, Istentől útmutatást kérni a következő erőt próbáló évre, feladatainkra. Az idén – rendhagyó módon – megkerestük azt a helyet, ahol csendben tudott Isten Igéje megszólalni.

A tanév igéje: „Hiszek Uram, segíts hitetlenségemen!” [Mk 9,24] Ezt az ajándékba kapott üzenetet segítette megérteni Deák László lelkész úr. A bibliai történet címe: A néma lélek kiűzése. Egy gyermekét féltő és szerető, érte aggódó és tenni akaró apa végső elkeseredésében Jézushoz fordul. Sok mindennel próbálkozott addig, hogy segítsen gyermekén, de kudarcot vallott. Még Jézus tanítványaihoz is elment, csupán gyógyulásért, de addig, amíg Jézust személyesen nem szólította meg, nem történt meg a csoda, de azután igen. Szolgáltatunk során mi is nagyon sokszor vagyunk így. Gyermekkel, gyermekekért munkálkodunk, de addig, amíg Jézus nélkül próbálunk valamit el-

érni, kudarcot kudarcra halmozunk. Szükségünk van szolgálatunkban Jézus segítségére. Őt keressük, őt szólítsuk meg! Amikor ide újra eljutunk, akkor látjuk meg, hol tartunk. Ez a mondat egy olyan ember hitvallása, aki Jézus előtt állva meglátta, mit tett rosszul, és bűnbánatra jutott. Jézus újra és újra visszahelyez bennünket a vele való élő kapcsolatba, mert csak így van értelme és áldása tetteinknek.

A nap további részében Teréz anya gondolatai, az énekek, a csoportfeladat,

illetve beszélgetésünk a csoportos imádság fontosságáról, mind azt szolgálták, hogy elgondolkodjunk saját életünkön és erőt, megoldást kapjunk az előttünk álló feladatokhoz. Szőlő, kalács, pogácsa mellett, jó hangulatú beszélgetésekkel, mangalicatoros ebédrel zárult a csendesnap.

Isten igéje templommá tette ezt a helyet és valósággá vált ez a mondat: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” [Mt 18,20]

KUKLÁNÉ FÁBIÁN ARANKA

Diákcsendesnapok iskolánkban

Szeptember 17-én, reggel 8 órakor népes, vidám kis csapattal találkozhattak azok, akik az iskolánk és a templomunk közötti útszakaszon közlekedtek. Tanévkezdő csendesnapra igyekeztek tanulóink közül az alsóbb évfolyamok (1–6. osztályok) osztályfőnökeik, délutános tanítóik, hitoktatóik kíséretében. Templomunkban egy kis éneklés után nem kisebb személy „látogatott” el hozzájuk, mint Fülöp, az Apostolok Cselekedeteiből ismerhető igehirdető apostol, aki találkozott az etióp kincstárnokkal (ApCsel 8,26–40). Az ő történetüket ismerhették meg a gyerekek Deák László lelkész úr nagyon szemléletes előadásából. A hátralévő órákban ehhez az igazsagszöveghez kapcsolódó feladatokat oldottak meg tanulóink korszakos bontásokban.

Fülöp „személyesen” is jelen volt a munkálatok során: ellenőrizte a készülő díszes hintókat – az ötletes, ügyes munkákat néhány napig a nyugati bejárat felől meg is tekinthették a kedves testvérek –, pecséttel látta el a tekercseket, melyek formájukban, használatuk módjában a

régi papirusztekercset igyekeztek mintázni. A délelőtt második felében „négypróban” vettek részt az osztályközösségekből alkotott kisebb csapatok. Az akadályverseny-szerűen megtervezett pályán elméleti, gyakorlati és ügyességi feladatok várták a még mindig lelkes gyermekcsoportokat. Programunk lezárásakor újra összegyűltünk a templomban és egy nagyon szép, közösségformáló hagyományt éltettünk tovább: köszöntöttük és áldást kértünk új kis elsőseinkre.

Egy héttel később, szeptember 25-én a 7–12. évfolyamos diákjaink gyülekeztek iskolánk dísztermében, hogy Istenre figyelve, róla, hozzá énekelve csendesnapon vegyenek részt. A lelkes és színvonalos éneklést említve szeretném itt is megköszönni Deák Gabriella és Csehi József hangszeres kísérettel nyújtott segítségét.

Laczkó János lelkész úr áhítata, gondolatébresztő szolgálata után megismerkedhettünk meghívott vendégünkkel: Durkó Albert békési lelkipásztorral, aki szolgálati területeiről, missziós munkájáról beszélt (cigánymisszió), és saját élet-

vel tett bizonyosságot Isten megújító, megtartó kegyelméről. Vendégünk „meglepetésvendéget” is hozott magával, egy fiatal embert, aki bizonyágtévő szándékkal mesélte el életútját: hogyan vált elvakult, gyűlölködő skinheadből, Jézust követni igyekvő, keresztény emberré. Ezek után minden osztály saját termébe visszavonulva, osztályfőnökük irányításával beszélgetett a hallottakról, illetve az előzetesen kiosztott témafelvezető gondolatok mentén egymás elfogadásáról.

Ez a csendesnap – talán hagyományt teremtően – úrvacsorai istentisztelettel zárult az evangélikus templomban, Deák László lelkész úr szószéki szolgálatával. Isten iránti őszinte hálával emlékezünk erre az alkalomra! Sokan érezték megszólítva magukat és részesültek áldásban, az úrvacsora szentségében.

Reménységünk, hogy a fenti alkalomokból mindenki elvitt magában valamit, amely magként jó földbe hullva sokszoros termést hoz a későbbiekben, és segíti őt, nem csak a tanév során.

NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

Magyarok az ősök útjain

Élménybeszámoló a 2007-es őszi, partiumi kirándulásról

Iskolánk szervezésében immár 6. alkalommal indult útnak a 11. évfolyam, hogy bejárja a Partium egy kis szeletét, megismerkedve olyan emlékhelyekkel, melyekhez a magyar kultúra meghatározó egyéniségei kötődnek.

Utazásunk első állomása Arany János városába, Nagyszalontára vezetett. A róla elnevezett múzeum felkeresésével vette kezdetét barangolásunk a Partiumban. Bő fél órás buszozás után Nagyváradra értünk, melyet a régi idők embere nemes egyszerűséggel „Körös-parti Athén”-nak nevezett: *Dicsőséges és szerencsés Várad, mely egész Pannóniában párját ritkítja. A püspöki székesegyház, az Állami Színház, és a Sas-palota páratlan szépségét jól elspájioltuk emlékezetünkben.*

Kirándulásunk második napján (száláshelyünk is itt volt) Nagykárolyval ismerkedtünk meg. Bejártuk a város nevezetes épületeit: a Károlyi grófok kastélyát, az Arany Szarvas fogadót, a Városi Színházat, Kaffka Margit szülőházát. Tisztelettel adóztunk méltán híres elődeink szobrai előtt (Kaffka Margit, Petőfi Sándor, Károlyi Gáspár), melyek a város egyik legszebb részében kerültek elhelyezésre. Délután a Károlyi család temetkezési helyére, Kaplonyba látogattunk el, majd Érmindszent következett, ahol az egyik legnagyobb költőnk, Ady Endre látta meg a napvilágot. Itt az „Értől az Óceánig” című verse került előadásra, s a koszorúzás után kirándulásunk következő állomásaira indultunk.

Ákos a 13. században, román stílusban épült téglatemplomával nyújtott felejthetetlen élményt. Erdődön található az egykori vár romjai, ahol Petőfi Sándor és Szendrey Júlia házasságot kötött. A nap utolsó állomása Szatmárnémeti, Szatmár megye központja volt. A város szülötte, Dsida Jenő az erdélyi magyar

irodalom kiemelkedő egyénisége. Itt végezte iskoláit Szilágyi Domokos költő, s néhány évet Kaffka Margit is eltöltött a városban. Sétánk során megtekintettük a püspöki székesegyházat és palotát, az Északi Színházat, s az egykori Városházat, melynek homlokzatán látható (a régi) Szatmárnémeti címere.

Szombaton reggel Máramaros megyébe indultunk. Első állomásunk Koltó volt. 1846 őszen itt töltötte mézesheteit Petőfi Sándor és Szendrey Júlia, gróf Teleky Sándor vendégeként. A szerelmes költőt és feleségét kőbe vésvé, szobor örökíti meg a ház kertjében. A „Szeptember végén” című verset szavaltuk el. A ház erkélyéről rálátni a völgyre és a hegyekre, melyekről így ír művében Petőfi: *„Még nyílnak a völgyben a kerti virágok, / még zöldel a nyárfa az ablak előtt, / De látod amottan a téli világot? / Már hó takarja el a bérci tetőt.”* A nap befejezésekképp Nagyváradnál álltunk meg. A város a Rozsály-hegység lábánál, a Zazar partján fekszik. Lehetőség volt Lendvai Márton szülőháza, a Szent István-torony, az Ezüstműves-ház és az Erzsébet-ház megtekintésére. Élményekkel telve indulhattunk ismét Nagykároly felé.

Az estét testvériskolánk, a Nagykárolyi Elméleti Líceum tanárai és diákjai között töltöttük, a régi Legényegylet épületében láttak vendégül bennünket. Igazi magyaros vendégszeretben volt részünk. Finom étel, zene és tánc várta a megfáradt diákokat és nevelőket. Zsidó István igazgató köszöntőjében elmondta: jövőre is szeretettel várnak bennünket, számíthatnak látogatásunkra. Az est folyamán lehetőség volt a barátkozásra, ismerkedésre.

Mielőtt végleg búcsút intettünk volna Nagykárolynak, a helyi evangélikus templomban istentisztelet keretében talál-

kozhattunk a kis lélekszámú, de annál lelkesebb gyülekezeti tagjaival. Mózes Árpád nyugalmazott evangélikus püspök meleg szavakkal üdvözölte a kiránduláson résztvevőket. Köszöntésében kiemelte: a határok ugyan elválasztanak bennünket egymástól, de ennél fontosabb az az összekötőkapocs, ami nem más, mint a magyarságunk és hitünk Jézus Krisztusban. Az istentisztelet végeztével koszorút helyeztünk el a templomban, s ezt követően közösen énekeltük el a Himnuszot.

A hazafelé tartó utat a debreceni Déry Múzeum meglátogatásával szakítottuk meg, ahol Munkácsy Mihály trilógiáját csodáltuk. Lenyűgöző látvány tárult szemünk elé: mintha mi is részesei lettünk volna a golgotai eseményeknek. Kirándulásunknak ennél felemelőbb befejezést nem is kívánhattunk volna.

Diáknak és tanárnak egyaránt nagy élményt jelentett, hogy velünk utazott Fülöp Béla tanár úr és felesége. Mindenki Béla bácsija csak mesélt és mesélt, melyek hatására felelevenedett a korabeli világ, a költők hús-vér emberekké váltak, s megtudhattunk olyan történeteket életmódjukról, személyiségükről, melyeket nem olvashattunk tankönyvekben. A kirándulás során példát adott a szülőföldhöz való ragaszkodásról, s arról is, hogy ismerünk kell saját népünk múltját, hogy tehesünk a jövőjéért.

Kísérőpedagógus-társaimmal együtt szerettük volna, ha a velünk utazó fiatalok – ha csak egyetlen gondolat erejéig is – átérzik: a határokon kívül rekedtek is magyar emberek. Az ő anyanyelvük is a magyar, ők is őrzik a magyar szokásokat, a magyar kultúrát. Szerettük volna, ha ezek a diákok kicsit más emberekként térnek haza, s ezután már nem „románként” gondolnának a határon túli magyarokra, hanem igazi testvérként.

Köszönet a szülőknak, hogy a magyarságtudat erősítésében támogattak bennünket. Vállalták az anyagi áldozatot, s lehetővé tették, hogy a nagy magyar elődök útját mostani tizenegyedikes diákjainkkal is bejárhattuk.

OLÁH (TYUKODI) RITA
magyartanár

ACSI

Leadership for a Lifetime – Vezető egy egész életre

2007. szeptember 26–30-ig került megrendezésre Csillebércen az ACSI diákvezetők konferenciája, melyre az Orosházi Evangélikus Gimnázium is delegált 7 tanulót. Erre a konferenciára ideén 14 ország majd' 300 küldöttje jött el.

A konferencia vezérgondolata a Zsolt 25,5 verse volt: *„Vezess engem a Te igazságodban és taníts engem”*. A szervezők egy nagyon intenzív, pörgős, programokkal teli konferenciát rendeztek ideén, melyek mindenki tetszését elnyerték. Zsúfolt

napjaink voltak és fizikailag el is fáradtunk, de lelkiekben felüdültünk. Főelőadónk Ken Rudolph volt, aki a mély lelki tanítás mellett nem feledkezett el a jókedvről sem! Az ő előadásai előtt zenei istentiszteleteket tartott a Worship Team nevű, főként amerikai fiatalokból álló zenekar, melybe jómagam is bekapcsolódtam, mint hegedűs. Az igehirdetések után tízfős csoportokat alakítottunk ki, amelyekben közösen megvitattuk és értelmeztük az előadáson hallott lelki tanít-

tást. A délután folyamán különböző helyszíneken, eltérő témájú szekciókon vehettünk részt, melyek tanulságosak voltak. Egy kiadós, bő vacsora után ismét Ken Rudolph előadását hallgattuk meg.

Késő éjszaka pedig közös svédasztal várta a fáradt, éhes közönséget, de aki még ilyenkor sem volt fáradt, azt a szervezők különböző vicces és szórakoztató játékokkal, feladatokkal lepték meg. Esténként lehetőség adódott, hogy egy-egy iskola hitvallást tegyen, illetve bemutassa iskoláját – ki produkcióval, ki prezentációval. Végül zárásként megosztottuk tapasztalatainkat és céljainkat a nagy publikummal, és reménykedünk a mihamarabbi viszontlátásban, jövőre.

SZABÓ PATRIK ZOLTÁN 12/4

A konferencia során 4 főelőadáson és pár szemináriumon vettünk részt. A főelőadások témája a vezetők szerepéről szólt: hogyan legyünk jobb lelki vezetői iskoláknak. Az előadásokat Ken Rudolph, egy amerikai baptista lelkész tartotta, aki nagyon jól tudott kommunikálni a fiatalokkal.

Az első előadás arról szólt, hogy teher alatt is próbáljunk kitartani vezetőként, hiszen attól leszünk erősebbek. Nézzük mindennek a pozitív oldalát! Erre ő egy nagyon egyszerű példát hozott: amikor a farmjukon etette a teheneiket, ez nem nagyon tetszett neki, és elege volt ebből az életből! Devégül rájött, hogy amit csinált, nem hiába csinálta, hanem a családjáért, és ezt előbb-utóbbbe is látta. Hozott még egy igen drasztikus példát: amikor a kocsijával nekiment a garázsajtónak, betörte azt, sőt még az autója üvegét is. Mivel ez igen drága volt, ő csak siránkozott, hogy milyen rossz neki, de végül – csodával határos módon – sikerült adományból pénzhez jutnia. Isten így segített neki.

A második előadáson arról volt szó, hogy imádkozzunk vezetőként! Mert néha úgy érzi magát az ember, hogy az ő imáját nem hallgatta meg Isten, még ha keresztény emberről is beszélünk. De ahogy a Bibliában is áll: Keressünk és találunk, kopogjunk és megnyitattik, kérjünk és adatik! Erre is mondott egy történetet, aminek az volt a lényege, hogy valamelyik fát könnyebben ki lehet vágni, de van, amelyiknek nagyon sok fejszezápas kell. Van úgy, hogy kopogunk és nem

nyitattik meg elsőre, ezért kitartóan kell próbálkoznunk.

A harmadik előadáson arról hallhattunk, hogyan legyünk erős vezetők. Mr. Rudolph arról beszélt itt, hogy ő milyen levert volt, és hogy vannak olyan emberek, akik maguktól erősek, és pásztorként nekünk is erősnek kell lennünk. Valamint szó volt a törött lélekről, és arról, hogy a szelíd szív élte a testet, a törött szív pedig rohasztja a csontokat. Tehát legyünk erősek, és ne legyünk leverték. Ne törjük meg egymás lelkét, Isten sem töri meg a lelkünket, Ő egy jó Atya. Segít nekünk leküzdeni a gondjainkat, ha mi is akarjuk és kérjük a segítségét.

A negyedik előadáson pedig arról beszélt, hogy hogyan legyünk bátor vezetők. Ezt a 2Sám 23,8–15 versekben található történettel szemléltette: Dávid király három vitézével, akik a filiszteus táboron áttörve hárman hoztak Dávidnak vizet a betlehemi kútból. Nekünk is olyan bátoroknak kellene lennünk, hogy bárhova és bármin keresztül elmenjünk, hogy Isten igéjét hirdessük.

KISS PÉTER 10/6
és VALENT SÁNDOR 10/6

Szülői levelek

Szülői vélemény

Tisztelt Igazgató Asszony! Ezúton is szeretnék Önöknek gratulálni az elmúlt tanév sikerességéhez. Volt első osztályos szülő lévén szeretném megköszönni, hogy gyermekeinkkel olyan megértők voltak, hogy befogadták őket. Szeretném tudatni Önnek is, hogy gyermekem – és bátran mondhatom, hogy osztálytársai is – örömmel jártak iskolába a tanév egész tartama alatt. Eredményeik csodálatosak lettek, és kijelenthetem, hogy várakozásainkat messze felülmúlta a valóság: nagyon ügyes, okos és egymást szerető kisgyerekeket kaptunk az iskolától.

Köszönet Siposné Ildikónak és Palcseké Szilvikének az odaadó munkáért, az iskola valamennyi pedagógusának a türelmükért és a sok-sok szeretetért, melyet a gyerekeknek átadtak.

Kívánok munkájukhoz erőt, sok sikert és a tantestület valamennyi tagjának jó egészségét! Üdvözlettel:

Dr. LETAVECZ ILONA

Az iskola szülői szemmel

1994-ben elindultam a kisfiammal, hogy iskolába írassam. Tanácsstala-

nul sétáltunk az utcán, egyszer csak elindultunk az evangélikus iskola felé. Talán még a fiamnál is jobban izgultam. A folyosón pár szülő várakozott gyermekével, mire sorra kerültünk. Amilyen hamar összebarátkoztak a gyerekek, úgy a szülők is.

Beiratkozás után megelégedve nyugtáztam: igen jó helyre íratam a kisfiamat. 1997-ben és 2000-ben már természetes volt, hogy a két kisebb gyermekemet is az evangélikus iskolába írassam. Mivel messze laktunk az iskolától, vittem őket reggel, mentem értük délután. Tíz éven keresztül mindennap az iskolában szülőként nézelődtem, figyeltem, megnéztem a lépcső mellett a tanulók kiváló munkáit.

Valamikor régen én is jártam ide két évet, akkor még 2-es iskola volt. Ma is emlékszem két nagyszerű tanáromra: Vári Laci bácsira és a napközis Zeley Márta néniére. A mostani tanári karra is épp olyan szeretettel fogok gondolni, hiszen a gyermekeimet tanították. Név szerint nem tudnék senkit kiemelni, mert minden pedagógus türelemmel és szeretettel tanít. Még a leggyengébb tanulóból is kihozzák a legtöbbet. Jantos Istvánné igazgatónő, mindenki ilike nénije – akit mindig mosolyogni láttam – a mellette elshano kisiskolásokat megsimogatja és pár kedves szóval ellátja.

Ma már ritkán megyek be az iskolába, de olyankor mindig odajön hozzám egy-egy pedagógus beszélgetni. Ezért vettem sok osztálykiránduláson és ünnepségen, ami nekem is nagy élmény volt. A gyermekeim szinte mindennap beszámolnak az iskolában történekről. Lassan elkerülnek ebből az iskolából, hiszen megnőttek, de a kis unokám ebben a tanévben kezdte az első osztályt, természetesen az evangélikus iskolában. Így még sok alkalmam lesz ünnepeken részt venni!

Az eddigi legszebb ünnep számomra 2007. február 10-e, a szalagavató volt. Életemben először vettem részt ilyen gyönyörű, színvonalas ünnepségen. Sokszor láttam már őket szerepelni, de ez most valami más érzést hozott ki belőlem. Ők voltak a főszereplők: a 12/4 és 12/6 osztály. Biztos vagyok benne, hogy öbennük is most tudatosult, hogy lassan elválnak az iskolától, az összeszokott barátoktól és pedagógusoktól. Ennél már csak az érettségi okozhat nagyobb izgalmat. Amikor már a feltűzött szalaggal táncoltak, akkor futott bennem végig a gondolat: Istenem „tegnap” még kezét fogtam és elindultunk, hogy iskolába írassam.

Köszönöm az igazgatónőnek és a tanári karnak a gyermekeimhez és a családhoz való megértő hozzáállásukat.

NAGY JÓZSEFNÉ

Szeptember végén... az oviban

Szeptember 21-én pénteken délután – ragyogó, napfényes időben – óvodánk udvara nemcsak a gyermekek vidám játékától volt hangos, hanem a Forrás zenekar hangszerekkel kísért énekétől is!

Óvodánkban valódi évnyitó nincs, hiszen az új óvodások folyamatosan ér-

keznek csoportjainkba. Ezt az ifjúsági és gyermekénekekkel előadott egyházzenei koncertet – Domb Evangelizációt – amolyan évnyitó-beköszöntő alkalomnak szántuk.

Boldogan köszöntöttük lelkészeinket, Ribár János esperes, igazgató lelkész urat, Deák László lelkész urat, feleségét, Deák

Gabriellát (a gyülekezet fiatal felnőttjeiből alakult Forrás zenekar létrehozóját) és a tíztagú zenekar minden tagját.

Ismerős egyházi ifjúsági és gyermekénekek hangzottak el, így óvodásaink is, szüleik is bekapcsolódhattak az általuk kedvelt dalok előadásába.

Nagyon örültünk annak, hogy az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium első osztályosai, volt óvodásaink is eljöttek szüleikkel, s boldogan énekeltek, játszottak az ismert óvodaudvaron.

Isten végtelen irgalma és szeretete kövacsolt minket közösségbe, hiszen így a szülőkkel, a gyermekekkel, az előadókkal és kollégáimmal együtt dicsőítettük Teremtőnket az énekek segítségével.

Szeretnénk, ha ez az alkalom hagyománnyá válna nálunk, és a találkozás lehetőségei tovább folytatódnának az egyházi alkalmakon, ünnepeinken. Továbbra is szeretnénk erősíteni, építeni a családot, az óvoda és a gyülekezet kapcsolatát.

Október 1-jén Levente Péter és Döbrentey Ildikó volt a vendégünk. A délelőtti gyermekműsor után délután, kora este az óvodában tartalmas továbbképzésen vehettünk részt, ahol nemcsak óvodánk pedagógusai voltak jelen, hanem a hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda óvónői és az óvoda lelkésze, valamint az orosházi óvodák vezetője is, lelkészeinkkel, gyülekezeti munkatársainkkal együtt.

Áldott alkalom volt ez az együttlét, hiszen nemcsak önismeretre, életünk értékeinek felismerésére tanított, hanem meg is erősödhattünk hitünkben, szolgálattunkban.

Köszönjük lelkészeinknek, hogy mindkét eseménynek részesei lehettünk!

RÉVÉSNÉ TÓTH ERZSÉBET

ELSŐ HÍVÁS

Iskolánk a város egyetlen egyházi iskolája, egyetlen olyan oktatási intézménye, ahol a gyermekek a legkisebbektől a legnagyobbakig otthonra találnak. 12 évfolyamos oktatási intézményünkbe szeretettel várjuk és hívjuk:

- a kisgyermeket, akik első osztályba készülnek;
- a felső tagozatos, hatodik osztályos tanulókat, akik hatosztályos gimnáziumi osztályban folytathatják nálunk tanulmányaikat;
- a nyolcadikos, pályaválasztás előtt álló diákokat, négyosztályos gimnáziumi osztályunkba.

Kedves Szülők!

Használja ki az általunk nyújtott lehetőséget, és jelentkezzen 6. osztályos gyermekével hatosztályos gimnáziumi osztályunkba!

Ha gyermeke tehetséges valamiben, mi továbbfejlesztjük, ha segítségre van szüksége, szakember áll mellé, hogy könnyebben menjen a tanulás. Szeretetteljes, nyugodt légkört biztosítunk számára az iskolás évek alatt.

Felkínáljuk mindazt, amit bármely középiskolában megkaphat gyermeke, továbbá azt is, amit speciálisan csak a mi iskolánk tud nyújtani:

- nevelésünket a keresztyén értékek közvetítésével tesszük megalapozottá. Ennek segítségével a gyermekek könnyebben eligazodnak a világban és kiegyensúlyozottabb, boldogabb életet élhetnek.
- az idegen nyelv oktatása iskolánkban kiemelt terület. A német és angol nyelven kívül latin órákon tanulhatják az idegen nyelv és az európai kultúra alapjait. Igény szerint orosz szakkörre is járhatnak tanulóink. Bárki számára nyitott lehetőség a közép- vagy akár felsőfokú nyelvvizsga megszerzése.
- informatikaórákon és -szakkörön sajátíthatják el tanulóink azokat az ismereteket, melyek segítségével az érdeklődő és ügyesebb tanulók ECDL-vizsgát tehetnek az érettségi megszerzésével párhuzamosan.
- nevelőink fontosnak tartják és szívesen felvállalják a tehetséggondozást. Egyéni foglalkozásokon, szakkörökön foglalkoznak azokkal a tanulókkal, akik egy-egy tantárgy iránt különösen érdeklődnek, és továbbtanulási terveikhez szükségük van annak alaposabb megismerésére.

Hatosztályos gimnáziumi tanulóinkat felsőfokú továbbtanulásra, korszerű szakmák elsajátítására, továbbá helyes és kellőképpen megalapozott életvitelre készítjük fel.

Várjuk az érdeklődőket és jelentkezőket személyesen (előzetesen egyeztetett időpontban) vagy telefonon.

Cím: Orosháza Bajcsy-Zsilinszky u. 1.
Telefon: 68/419-269

A hat-, illetve négyosztályos gimnáziumba
jelentkező tanulók számára

2007. december 7-én 8–11 óráig nyílt napot tartunk.

Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

**György Vilmos
Evangélikus
Szeretetszolgálat**

indul 2008. január 1-jén,
melyről ismertető
a 23. oldalon olvasható

A lakó

Katodi nagyanyám (sz. Tóth Juliana) falusi lány volt. A szülei ugyan paraszti gazdálkodók voltak, de a faluban (Orosházán) laktak a Móricz Zsigmond (hajdan Temető) utcában, az óvodával szemben. Én is abban a házban születtem. A szüleitől dolgos, szorgalmas, „spórolós” nevelésben részesült. Eladó lány korában nagyapámtól, aki huszárörmesterként szerelt le a katonaságtól, a szülők házasság előtt 800 korona „móring” vállalását kötötték ki, ami akkor – az 1800-as évek végén – elég nagy pénz lehetett. A „móring”-ről írásos szerződés is készült.

Szóval nagyanyám pénzt érő asszony volt és tudott is a pénzzel bánni. Ez volt jellemző egészségére.

Szülei halála után – akik közel 90 évet éltek és akiket szépen elgondozott és már ő is nyugdíjas volt és ismét a faluban laktak – az örökölt fél ház árát a bankba – az Orosházi Takarékpénztárba – helyezte el. Ehhez gyűjtögette a megörökölt 10 hold föld bérbeadásából évenként megkapott bevételeket. Már szép summa összegyűlhetett, amikor a bankigazgató behívatta és azt mondta neki: „Katodi néni! Van nekünk egy szép házunk a Katona és a Kelet utca sarkán. Vegye meg! Több haszna lehet belőle, mint a betétje kamata.” Az ajánlat kissé meglepte. Aszokásos választ adta: „Köszönöm az ajánlatot, majd megbeszélem a családdal.”

Megbeszélték és meg is vették. Az anyám és a nővére örökségének szánták. Először azonban felújították és átalakították. Négy komfort nélküli lakást alakítottak ki. Ebből lett a baj! A kommunista kormány a négy lakás feletti házakat államosította, az alattiakat tanácsi rendelkezés alá vonta. A tulajdonosoknak túrniük kellett, hogy a tanács kényszerből telepítsen be lakókat a házba, akiknek nem lehetett felmondani. Csak a tulajdonosnak és családjának volt lehetősége – a tanács engedélyével – a megüresedett lakásrészbe beköltözni.

Így először a nagyanyám foglalt el egy lakásrészét (otthagynva a férjét). Majd az anyám nővéreék (hazaköltözve a tanyáról). Végül az édesanyám részére is sikerült egy lakást mentesíteni. Maradt azonban egy lakásrész lakotlan, amikor először az anyám, majd Őutána én megörököltem. Lényeg az, hogy emiatt a házat nem lehetett eladni. Túrni kellett a lakót 10-20 forintos bérleti díj fizetése mellett, így a ház szinte értéktelenné vált.

Mindezt a történetet azért írtam le, mert végül a Jóisten kegyelme, az Ő segítségével volt az, amimegoldást hozott.

Budapestről utaztam haza, amikor indulás előtt leszálltam avonatról, hogy valami olvasnivalót vegyek. Megakadt a szemem a „168 Óra” című lapon. Soha azelőtt a kezembe nem vettem. Elvből! Most megvettem. Szinte kínálta magát. Beül-

tem a fülkébe és belelapoztam. Mit találtam? Egy cikkben leírták, hogy van egy kormányrendelet, amely szerint az önkormányzatoknak gondoskodni kell az „Ötvenes évek előtt kényszerbetelepített lakók állami lakásba való áttelepítéséről. Leírtak egy esetet, hogy valakinek Orosházán hogy sikerült a lakójától megszabadulni. Nem akartam hinni a szememnek. Csak néztem és újra elolvastam. Tudtam, hogy Ő volt jelen, a Jóisten. 1950-től 2002-ig, több mint 50 évig túrni azt, hogy idegen embereknek kiszolgáltva, tehetetlenül éljünk a saját házunkban.

Egy szép evangélikus ének jutott eszembe: Ki dolgát csak Istenre hagyja és benne bízik mindenkor... Igen! Csak a Jóistenben bízhatunk, hogy egyszer vége lesz jelenlegi nyomorunknak is!

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

„Mi, orosháziak III.”

2007. június 30-án a Petőfi Művelődési Központban nagy sikerrel mutatták be Dr. Kiss A. Sándor „Mi, Orosháziak” könyvsorozatának harmadik kötetét.

A könyvbemutatót nívós műsor vezette be. A megnyitót Koszorús Oszkár mint házigazda tartotta, méltatva a könyvsorozat jelentőségét. Ezután Fülöp Tamás, az evangélikus gimnázium tanulója Sajó Sándor „Magyarnak lenni” című versét szavalta el. A szavaltat után Molnár Béla alpolgármester ismertette a szerző életútját és bemutatta a könyvet. Ezt követte Pörneki Anikó énektanár művészi éneke a „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország”, amit zongorán Lestyán Mihályné igazgatókísért. A 125 fónyi közönség tomboló tapsviharral jutalmazta a feledhetetlen énekszámot. A szerző, Dr. Kiss A. Sándor „önvallomásában” a tőle megszokott stílusban számolt be varga-

betűs életútja vidám oldaláról, nem nélkülözve néhányanekdótát sem.

Koszorús Oszkár megköszönte az egyórás műsort, amit dedikálás követett. Ezzel párhuzamosan megtekinthető volt Ilovszkyné Irénke, a 90 éves festőművész képeiből válogatott összeállítás (18 festmény). Végül a hallgatóság a büfében elfogyasztott üdítővel, süteménnyel frissítette magát.

A résztvevők nemcsak Orosházáról, hanem Szegedről, Budapestről, Szentéről és Ceglédre érkeztek, mindannyian ápolva orosházi kötődésüket. Az egyik résztvevő (Cs. E.) véleménye: „A könyvbemutató nívója, különösen a művészi ének, méltó keretet adott a nagyszerű sorozat ezen harmadik kötetéhez. Jövőre várjuk az ígért negyedik kötetet, amihez a szerzőnek erőt, egészséget kívánunk.”

RJ

Isten iránti hálával mondunk köszönetet mindazoknak, akik 2006. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az Új Reménység Alapítvány céljára ajánlották fel. Bankszámlánkra 2006. október 30-ig 241 701 Ft érkezett. Ezt az összeget a pedagógusok szakmai munkáját segítő informatikai eszköz vásárlására használtuk fel.

2006. ÉVBEN

BEVÉTELEINK (1000 Ft-ban):

Adományból: 30
APEH 1%-ból: 242
Kamatbevétel: 1

Bevételek összesen: 273

Nyitó pénzeszköz: 215

Összesen: 488

KIADÁSAINK (1000 Ft-ban):

Oktatási eszközökre: 1
Játékokra: 169
Étkezési támogatásra: 0
Dologi kiadásokra: 1
Bankköltségre: 17

Kiadások összesen: 188

Záró pénzeszköz: 300

Összesen: 488

Adószámunk:
18375901-1-04

Bankszámlaszámunk:
10402647-26413505

Tisztelettel: az Új Reménység
Alapítvány Kuratóriuma

Gyülekezeti ügyek

Ameghívó története

Idén 230 éves az evangélikus templom tornya, ezért „meghívókat” küldtünk ki az ünnepi alkalomra. Dél előtt 10 órakor istentisztelet, ígét hirdet Gáncs Péter püspök, 17 órakor „zenés oratórium”, Győri Gábor esperes zenei műve, és a szerző hirdeti Isten ígétét, sőt énekével is megajándékoz minket ezen az alkalmon.

A meghívók címzéséhez elővettük a 2006-os és a 2007-es járulékl- (október 1-jéig) és adománybefizetők listáját, így címeztük meg a borítékokat. Ezzel a gesztussal is köszönetet mondunk azoknak a testvéreknek, akik minimum az elmúlt egy és háromnegyed esztendőben, valamilyen formában, hozzájárultak gyülekezeti életünk anyagi támogatásához.

Az országos vezetésünk (Országos Közgyűlés) évek óta nagyon szorgalmazza az egyházfenntartói járulékok gyülekezeti szabályozását, és a Törvénykönyvünkben is külön paragrafus rendelkezik erről (már korábban idéztük).

I. Törvény II. fejezet: 22.§

(1) Az egyházfenntartási hozzájárulás fizetésének rendjére és mértékére az országos egyház közgyűlése, illetve az egyházmegye közgyűlése ad ajánlásokat.

(2) Az egyházközösség – az ajánlások alapulvételével – maga határozza meg az egyházfenntartási hozzájárulás mértékét, melynél figyelembe veszi tagjainak jövedelmi és anyagi viszonyait.

(3) Az egyházközösség az egyházfenntartói hozzájárulás mértékét évente kötele felülvizsgálni és aktualizálni.

(4) Az egyházközösség az egyházfenntartói hozzájárulást egyes tagjaival szemben méltányosságból, esetenkénti elbírálással mérsékelheti.

Templomablakok és galambok

Az utóbbi két esztendőben a galambok támadást indítottak műemléktemplomunk ablakai ellen. Nemcsak az alkalmak alatti állandó zörgés, kaparászás fel-tűnő és zavaró, hanem ennél sokkal nagyobb baj, hogy a galambok ürüléke – a párkányon felhalmozódva – veszedelmes megtámadta az ablak fakeretét. Tetünk lépéseket annak érdekében, hogy eltávolítsuk a galambokat és megmentsük az ablakainkat, de anyagi lehetőségeink határába ütköztünk. Találtunk egy hivatalos és hivatásos galambriasztócéget vezetőt, akivel a tornyunkat – a még meglevő állványok segítségével – már galambtalanítottunk, de amikor a többi ablakra is megkértük az árajánlatot, megértettük,

hogy itt van anyagi lehetőségeink határa: a teljes galambelhárítás 1 millió forintba kerül. Első lépésként egy testvérünk – Kovács Lajos munkatársaival – adományként letakarította a galambpiszkot az ablakokról, és ekkor fedeztük fel a fakeretek kikezdett, rohamosan rohadó állapotát. Az ablak kereteit javítani és mázolni, védeni kell, mielőtt a galambúzó hálók rákerülnek, de kiderült, hogy az a munkálat pedig fél millióba kerülne, és itt meg kellett állnunk!

A megoldás tehát pénz kérdése, ezért is döntött úgy a képviselő-testület, hogy ezután minden esztendőben lesz áldozati vasárnap.

Akövetkező Harangszóról

Terveink szerint adventben jelenik meg a következő Harangszó azzal a szándékkal, hogy segítsen a legnagyobb születésnapra, a karácsony ünnepére (Isten fia születésnapja) felkészíteni. Ha valakinek értékes írása, gondolata van advent és karácsony témában, akkor a *beadási határidő december 1.* Szíves megértést kérünk mindenkitől, hogy ez nem jelenti az automatikus közlést, a szerkesztőség fenn tartja a jogot a szelektálásra.

Ülésezett az egyházközösség képviselő-testülete

2007. október 2-án, kedden 17 órai kezdettel *ülésezett az egyházközösség képviselő-testülete* a Győry-teremben, ahol fontos dolgok kerültek megbeszélésre. Az egyik ilyen a gyülekezet őszi alkalmainak tudatosítása, és az újabb, örömmel várható események közöttétele.

Elismételtük a Harangszó különkiadásában ismertté tett gyülekezeti alkalmakat, különösen a reformáció ünnepét hangsúlyozva.

Tedógusnap lesz november 24–25-én, szombaton és vasárnap, amikor is a teológusok szolgálni akaró csapatát Dr. Csepregi Zoltán, a Hittudományi Egyetem rektora kíséri. November 25-én, az egyházi esztendő utolsó vasárnapján az igehirdetés szolgálatát vendégünk, az egyetem rektora végzi.

A teológusok szolgálatának rendje: szombat este ifjúsági istentisztelet, utána beszélgetés. Vasárnap reggel 9 órakor gyermek-istentisztelet, 10 órakor istentisztelet a rektor szolgálatával, de a leánygyülekezetekbe is mennek szolgálni – így Szentetornyára 9.30 órakor, Rákóczi-telepre 10 órakor és Kardoskútra 14 órakor.

Presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra lesz újra, minden hónap első keddjén 17 órai kezdettel. Visszahoztuk a régi szokást annak érdekében, hogy az esküt tett gyülekezeti felelősök fejében újra és újra tudatosodjék a Szentlélek indítására a szívben hozott döntés! Érdemes ismételtén megnézni az esküszövegét, hogy mit vállaltunk a gyülekezet, azaz Krisztus orosházi közössége érdekében.

A 80 tagú közgyűlés (70 jelenlevővel) abban is döntött, hogy *ezután minden esztendőben tartunk áldozati vasárnapot pünkösd első vasárnapján.* Ennek gyakorlati értelme is van, hogy jobban tudjuk önmagunkat és egymást emlékeztetni az egyházunk, a gyülekezetünk iránti felelősségünkre. Egyúttal ez minden alkalommal meghívó is a pünkösd iistentiszteletre, s azt tudjuk, hogy nagyon nagy szükségünk van a Szentlélek kiáradására, hogy a gyülekezeti életünk lelkisége megújuljon.

Szeretettel felhívjuk a figyelmet arra is, hogy az áldozati vasárnap adománya nem helyettesíti a Törvényben meghatározott „egyházi hozzájárulást” (régies nevén egyházi adót).

Országos Evangelizáció

2007. október 6-án országos evangelizáció volt a Budapest-Deák téri gyülekezet templomában, ahol gyülekezetünket az a megtiszteltetés érte, hogy lelkésze, Deák László tartotta az egész napos evangelizáció befejező szolgálatát, az úrvacsorai istentisztelet igehirdetését. Gyülekezetünkben majdnem 30 fő vett részt ezen a lelket erősítő alkalmon.

Kirándult az ifjúság

Mintegy 30 fiatal – Deák László lelkész vezetésével – Nagyszénásra vonult el az ottani „Fecske Pál” nevezetű gyülekezeti házba. Október 20–23-ig mintegy 3 napot töltenek együtt a kellemes és kényelmes gyülekezeti ház vendégszobáiban. A nagyszénási evangélikus gyülekezet és lelkésze, Erdélyi Zoltán örömmel bocsátották rendelkezésünkre az épületet. „Cserébe” október 23-án, 16 órakor evangélikus Forrás zenekarunk evangelizációs koncertjére kerül sor a nagyszénási művelődési házban. Ezt megelőzően, 15 órai kezdettel istentisztelet lesz, amikor is Fecske Pál egykori nagyszénási lelkész tiszteletére és emlékére a család által (ifj. Fecske Pál) állított márvány-emlékoszlop leleplezése történik meg. Ezen az alkalom

☞ e sorok írója hirdeti Isten igéjét és több lel-
kész részvételével hangzik el az áldás.

Móka Miki másik arca

A felejthetetlen október 23-a

Lélekben tisztelve állunk meg az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek emléke előtt. 51 éve történt, hogy egy maroknyi nép maroknyi csoportja jobban szerette a szabadságot és a nemzetet, mint a saját életét.

Az október 21-ei istentiszteletünkön imádsággal emlékezünk erre a fájdalom-
sán szép történetre, amelynek sajnos még mindig nem értek be a gyümölcssei. Még csak álmodunk arról, hogy egyszer majd valódi szabadságban élhetünk. Változás volt, elismerjük, ugyanis a „diktatúra” jelzője más lett. A rákosista „drasztikus diktatúrát” felváltotta a „kádárista puha diktatúra”, most pedig itt vagyunk a „demokratikus látszatú médiadiktatúra” agyamosó zagyvalékában.

S szintén felejthetetlen az a szörnyűség, ami tavaly, az 50 éves évfordulón történt a fővárosban, amikor a kormányhatalom rendőrökkel verette meg az egyszerűen csak ünnepelni, s emlékezni akarókat. Sok volt a sebesült, sok a kórházban ápolt ember. De az eredeti, gyönyörű „október huszonharmadikát” semmi sem szennyezheti be a szívünkben.

A reformáció napja

Október 31-én, a reformáció ünnepnapján 10 órától istentisztelet lesz templomunkban, 17 órákor pedig a református gyülekezettel közösen reformációi emlékünnap a református templomban. Mindenkit hívunk és várunk! Kovács Árpád és Deák László lelkészek szervezik a 17 órai alkalmat! Méltóképpen kell emlékeznünk reformátor őseinkre!”

Temetőben Isten igéjével

2007. november 1-jén, csütörtökön, 14 órákor a felvégi, illetve ugyancsak 14 órától az alvégi temetőnkben ismét temetői istentiszteletre kerül sor. „Jézus ekkor ezt mondta neki: »Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él.«” [Jn 11,25]

Ez azért nagyon fontos felhívás, hogy bűnbánatra, megtérésre ösztökéljen bennünket, hiszen „mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemel, aszerint, amit e testben cselekedett: akár jót, akár gonoszt.” [2Kor 5,10]

Összeállította:
RIBÁR JÁNOS

Vannak olyan emberek, akiket szinte mindenki ismer, de életüknek csak az egyik területe került reflektorfénybe. Ilyen ember Levente Péter is, akit generációk hosszú sora Móka Mikiként látott a képernyőn. Rengeteg mai huszonéves és középkorú ember nőtt fel a Zsebtvé adásain, amelyek a Magyar Televízió legsikeresebb gyermekműsorai voltak hosszú években keresztül.

Azt viszont kevesen tudják, hogy Levente Péternek van egy másik arca is. Nemcsak gyermekműsoraival járja ma is az egész Kárpát-medencét, hanem ő a magartáskultúra nevű tantárgy megteremtője és oktatója is.

Ezt az oldalát csak egy viszonylag zárt kör ismeri – még az evangélikus egyházon belül is –, pedig országszerte több főiskolán és egyetemen tanít.

Levente Péter orosházi szolgálatának szervezésénél arra tettük a hangsúlyt, hogy mindkét talentuma előkerüljön, és így gazdagítsa a különböző korosztályú hallgatóit és nézőit.

Első felvonásként – 2007. október 1-jén – megszerveztünk evangélikus gimnáziumunk dísztermében két, óvodásoknak szóló előadást. Az első a világi óvodákba járó gyerekeknek szólt, s érkeztek is szinte mind a 9 önkormányzati, valamint a református óvodából is.

A második előadásra az evangélikus óvodásokat és az evangélikus általános iskola alsósait vártuk. Öröm volt látni, hogy gyülekezetünk segítségével közel 500 gyereknek tudtunk felejthetetlen percekot okozni.

A gyermekműsorok mellett megismerhettük Levente Pétert mint tanárt is. Először az óvodapedagógusoknak tartott előadást házastársával, Döbrentey Ildikóval együtt. Erre az alkalomra meghívtuk a hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Óvoda munkatársait is, ezzel is segítve a szeptember 1-jétől egyházi kézben levő óvoda evangélikus identitásának erősödését.

Másnap egy – 8. osztályos diákoknak tartott – bemutatóóra volt a program, ahol a pedagógusok nézték végig az óra menetét, majd délután – egy rendhagyó értekezlet keretében – három órán keresztül beszélgettünk a látottakról és tapasztaltakról.

Nem könnyű összefoglalni mindazt, amit tanulhattunk és átélhettünk Döbrentey Ildikó és Levente Péter orosházi tartózkodása alatt, hiszen a gyermekműsorok hangulata és a beszélgetések mélysége, embersége nem visszaadható.

Zárásként álljon itt egy személyes valómás Levente Pétertől. Ebből látszik, honnét meríti mindazt, amit nekünk átadott:

„Könnyű neked – hallom magam körül kisgyermekkorom óta. Eleinte nem értettem, miért könnyebb nekem, mint másnak? 1953-ban apám választhatott, hogy belép-e a kommunista pártba és Tolna megye főügyész-helyettese lesz-e, vagy továbbra is templomba jár, mint evangélikus presbiter. Édesanyám könyörgött apámnak: mit esznek a gyerekek és vesznek fel, ha elbocsátanak, itthon is tudsz imádkozni, ne provokáld ezeket. Ma is hallom édesapám csöndes választát: Tücsikém, nem tudok két urat szolgálni, ha egyszer hiányozni fog a kenyér az asztalunkról, vagy lyukas lesz a gyerekek cipőtalpa, akkor belépek a pártba. Másnapról segédmunkás volt, én pedig figyeltem az asztalt és a cipőtalpakat. Apám ugyanolyan derűsen, fűtyörészve járt az utcán, mint ügyész korában. Könnyű neked – mondták neki az ismerősei és akkor értettem meg, hogy könnyű annak, aki biztonságban érzi magát és ezáltal a környezete biztonságérzetét is megteremti. 1956 után 4 esztendeig hurcolták börtönről börtönre, az alatt sem hiányzott a mindennapi kenyérünk, a cipőnk talpa sem lyukadt ki. Apám még mindig segédmunkás volt, amikor én – csoda folytán – népszerű művész lettem. Ő akkor csak ennyit mondott: fiam, ha a mindennapi kenyéren felül kapsz, esztd szét, rád ne száradjon. Ekkor éreztem először azt, hogy apámnak a térdéig sem érhetek fel, neki tényleg könnyű, de nekem nehéz ez a példa. És akkor találkoztam Martin Buber gondolkodótársam példázatával: Az ifjú rabbi megkérdezi a legöregebbet, hogy miért nem tisztelnek engem úgy az emberek, mint az apámat, pedig már ugyanolyan magas vagyok, úgy nézek ki, mint ő, a Bibliát legalább annyira ismerem, mint ő. Mit tegyek még? Ne utánomzod apádat, ő sem utánzott senkit – válaszolt a rabbi. Menj haza, fiam, és mától ne kövesd apádat, hanem folytasd az útját. Könnyű annak, akinek ilyen példaképei vannak, nehéz pedig a cementes zsák, de egyenes gerinccel azt is könnyebb felemelni.”

DEÁK LÁSZLÓ
lelkész

Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat

Kedves Nyugdíjas Testvéreink! A jövő esztendőben, 2008. január 1-jén nyitja kapuit a **Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat**. Ennek a szolgálatnak az Orosházi Evangélikus Egyházközség lesz a fenntartója. Három területen fogunk szolgálni:

- 1.) Idősek napközi otthona.
- 2.) Házi segítségnyújtás.
- 3.) Segítség az otthoni étkeztetésben – ételkiszállítás.

**KÉRJÜK, OLVASSÁK EL
AZ ALÁBBI TÁJÉKOZTATÓT,
S AMENNYIBEN ÉRDEKLI
ÖNÖKET VALAMELYIK
LEHETŐSÉG, JELENTKEZZENEK
A LELKÉSZI HIVATALBAN!
SZERETETTEL VÁRUNK
MINDENKIT!**

Idősek napközi otthona

A mostani gyülekezeti teremben egy 30 fős idősek napközi otthona fog megnyílni, ahol hétfőtől szombatig, minden nap 8–16 óráig várjuk a nyugdíjas napközi tagjait a közös alkalmakra.

Amit kínálunk:

– **Igény szerint meleg étel biztosítása** a klubhelység ebédlőjében, ahol kulturált körülmények között van lehetőség az ebéd elfogyasztására.

– **Szabadidős programok szervezése:** Rendelkezésre fognak állni napilapok, hetilapok, diakóniai kiadványok, társasjátékok, tévé-, rádió-, videó- és DVD-készülék, mini házi könyvtár.

Hetente tartanak istentiszteletet, bibliaórát a gyülekezet lelkészei. Havonta megünnepeljük klubtagjaink névnapját, megtartjuk a tárgy hónapban esedékes

házi ünnepeinket. Nagy hangsúlyt helyezünk a keresztyén ünnepek megünnepelésére, valamint a világi és történelmi ünnepeinkről is megemlékezünk.

Rendszeresen szeretnénk lehetőséget adni az időseknek különböző kiállítások szervezésére (pl. kézimunka-kiállítás).

Ezeket túl kreatív elfoglaltságok, előadások és beszélgetések szervezése is a tervek között szerepel.

– Szükség szerint az **egészségügyi alapellátás megszervezése**, szakellátáshoz hozzájutás segítése. A nyugdíjas klub rendelkezni fog minden olyan segédeszközzel, ami biztosítja a rendszeres vérnyomás mérést, vércukorszint-ellenőrzést, testsúlymérést, elsősegélynyújtást. Doktornő fog tartani havonta egészségügyi felvilágosító, tájékoztató előadásokat, valamint lehetőségek lesz orvoshoz, szakorvoshoz kísérésre is.

– **Hivatalos ügyek intézésének segítése:** Közreműködünk az ügyintézésben, illetve megbízás alapján a klubtagok helyett végzünk ügyintézését. Szükség esetén segítünk felvenni a kapcsolatot az ellátott jogi képviselőjével, valamint a népvédje szolgálattal.

– **Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése:** A különböző programok lehetőséget nyújtanak a magány feloldására.

– **Speciális önszerveződő csoportok támogatása, új csoportok létrehozásának segítése:** A településen működik a Fénysugár Nyugdíjas Egyesület (civilszervezet), amellyel továbbra is fenntartjuk a jó kapcsolatot, biztosítva ezzel a civilkontroll lehetőségét. A hivatalos nyitvatartási időn túl esti és hétfégi alkalmakon szerveződhetnek a további kiscsoportok (pl. kismamák klubja, cukorbeteg-

gek, hipertóniában szenvedők csoportja). Az épület akadálymentességét kihasználva segítjük a mozgáskorlátozottak helyi csoportjának megalakulását.

**A NYUGDÍJAS NAPKÖZI OTTHONI
TAGSÁG INGYENES,
FIZETNI – IGÉNY ESETÉN –
CSAK AZ EBÉDÉRT KELL!**

Házi segítségnyújtás

Nemcsak azokra gondolunk, akik ki tudnak mozdulni otthonaikból, hanem azokon is segíteni szeretnénk, akik már nehezen mozognak. Számukra a nyugdíjas napközi otthon mellett – két szakember segítségével – **házi segítségnyújtás** is indulni fog 2008 januárjától.

Tevékenységek leírása:

- alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése az idős ember otthonában.
- segítő kapcsolat kialakítása, fenntartása.
- közreműködés az önálló életvitel fenntartásában, segítség a takarításban.
- segítségnyújtás az ellátást igénybevevőnek a környezetével való kapcsolattartásban.
- vészhelyzetek kialakulásának megelőzése, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás

**A HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSÉRT
CSEKÉLY ANYAGI HOZZÁJÁRULÁST
KELL FIZETNI.**

Étkezés – Ételkiszállítás

Igény esetén szívesen vállaljuk a meleg ebéd kiszállítását is. A kiszállítás térítésmentes, csak az ebéd árát kell fizetni.

DEÁK LÁSZLÓ

Van-e Isten?

Lehet, hogy egy egyházi lapban nem is lenne szabad feltenni egy ilyen kérdést, de most mégis megteszem. Oka, hogy sokszor hallom: nincs Isten. Való és igaz, hogy emberi szemmel nem látható, de az semmit nem jelent, mert amit mi nem látunk, az attól még zavartalanul létezik. Isten olykor még figyelmeztet is, csak nem mindenki veszi észre. Mintha egy láthatatlan kéz belenyúlna az életünkbe, csak mi vakok vagyunk, és olyasmit hajtogatunk, hogy sors, szerencse,

pech, végzet, s hasonló badarságokat. Tapasztalhatja a kapzsi ember, hogy hiába van sok pénze, egyszerűen csak vakvágányra fut az élete. Ma fut, holnap bukik.

Több mint 80 éves vagyok, láttam már sok mindent. Láttam a tízparancsolat lábbal tipróit, az ember dicsőségét hirdetőket, és láttam bukásukat. Az egykori kisistenek ma szitokszavak. Láttam, hogy a gonosz, önző ember előbb-utóbb megkapja a büntetését. Az igaz pedig a jutalmát – csak ki kell várni!

Megláthattam, hogy van felettünk egy láthatatlan Valaki, aki vigyáz ránk. Számomra nagyon sok minden igazolja, hogy Isten létezik.

Mondanak és tehetnek egyesek bármit, de ha hiányzik az életükből a szeretet, ha tele van a szívük göggel és bűnnel, hiába a leggazdagabbak, az életben nem lesz részük boldogságban, az örök életben pedig üdvösségben. Ember, ne feledd, Isten létezik!

CZIKORA LAJOS

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

K. Tóth László és Ujj Magdolna fia:
CSABA 2007. május 20.

Stigermayer Attila és Kovács Katalin fia:
DORIAN 2007. május 20.

Hajdú Endre és Nagy Judit leánya:
RÉKA JUDIT 2007. június 10.

Kónya Béla és Szabados Tóth Tünde leánya:
TÜNDE 2007. június 10.

Kuti Zoltán és Gábor Etelka leánya:
CSILLA 2007. június 10.

Pál Zsolt és Valaczkai Edit leánya:
ALEXANDRA 2007. június 17.

Vida Zoltán és Dravecz Ildikó leánya:
EVELIN VIRÁG 2007. június 17.

Árus Norbert és Seres Angelika leánya:
FANNI EVELIN 2007. július 1.

Szabó Zoltán és Petrik Andrea leánya:
FLÓRA ESZTER 2007. július 8.

Varga László és Dravecz Ildikó leánya:
EMMA ZSÓFIA 2007. július 22.

Tóth Lajos és Nótári Gyöngyi fia:
KRISTÓF 2007. augusztus 5.

Varga Zoltán és Labádi Ágnes fia:
BALÁZS 2007. augusztus 19.

Kis Imre és Csányi Mária fia:
KRISZTIÁN 2007. augusztus 25.

Sztojka Krisztián és Harcsás Vanda fia:
BOTOND ATTILA 2007. szeptember 9.

Király Zoltán és Pörneki Krisztina leánya:
SZILVIA KRISZTINA 2007. szeptember 23.

Kárpáti Zoltán és Gulyás Szilvia leánya:
JÁZMIN 2007. szeptember 23.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Gyúrósi Zalán és Tóth Gabriella 2007. június 30.
Plesovszki Ákos és Matejcsok Éva 2007. július 14.
Ruff József és Dr. Lázár Mariann Éva 2007. augusztus 25.
Orovecz Attila és Egervári Zsuzsanna 2007. augusztus 25.
Puravec Péter és Dr. Krnág Hajnalka 2007. szeptember 29.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2007 május 13.–2007 október 4.)

Szabó Sándor (73) · Boros Bálintné Süle Zsuzsanna (84) · özv. Madai Istvánné Kovács Mária (85) · Csizmadia Istvánné Varga Viktória (89) · Török Árpád (85) · Birkás Károly (64) · Tóth György (62) · Fejes Lajosné Szula Etelka (83) · Boros László (56) · Fazekas Antalné Podmaniczki Zsuzsanna (77) · özv. Pataki Ferencné Nagy Zsuzsanna (77) · id. Verasztó József (71) · Kotolák Sándor (83) · Kovács Imre (84) · Darók Sándor (80) · Vági Andrásné Albert Irén (59) · Pataki Antalné Gombkötő Rózsa Teréz (81) · Zalai Ferenc (81) · Kovács István (79) · Deni Jánosné Szula Julianna (81) · Király Sándorné Tóth Emília (87) · Dér Ferenc (70) · Cseh György (77) · Szokolai György (64) · Szántó Jánosné Harmati Margit (80) · Gojdár Bálint (81) · Virág Istvánné Pusztai Zsuzsanna (66) · özv. Fülöp Ferencné Kunos Irma (81) · Bán Józsefné Madarász Irén (84) · Csizmadia Kálmánné Benkő Mária (69) · özv. Szénási Gyöngyné Kabod Ida (81) · Szokolai Attila (54) · Ambrus Ernő Sándorné Horváth Rozália (54) · Görbits Mihályné Hajdú Margit (77) · Horváth József (91) · Szabó Gyula (52) · Kruzslíc Sándor (91) · Tremmel Jánosné Velkovic Mária (91) · id. Szabó István (88) · Györgyi Mihályné Ádám Irén (76) · Balogh Lajos (90) · özv. Gulyás Ferencné Tóth Rozália (87) · Forján Lajos (86) · özv. Zseák Mihályné Szilasi Horváth Margit (93) · Halustyik Péter (84) · özv. Tóth Antalné Hegedűs Margit (85) · Bielik János (95)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA 2007 május 13.–2007 október 4.

Csehi Józsefné	1000	Szikora Józsefné	3000	dr. Györgyi Sándor (Budapest)	2000
Kiss Istvánné	2000	Bérczes Elemér és neje	2000	Dénes Lóránt (Budapest)	10000
Ilovszky Béla	5000	Bakos Józsefné	1000	Selmeczy Árpádné (Szeged)	2000
Ujj Tiborné	1000	Sin János és neje	2000	Dr. Fehér Dezsőné Dr. Ravasz Magda (Budapest)	2000
Sitkei Ferenc	2000	Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	5000	Horváth Katalin (Budaörs)	3000
Szalay Judit	1000	Bor Károlyné	1000	Várady József (Kondó)	1000
Pusztainé Nagy Erzsébet	1000	Éliás Dávid és neje	2000	Faludiné Szita Margit (Budapest)	500
Szekeress Józsefné	1000	Törös Antalné	200	Petőné Reicz Erzsébet (Budapest)	2000
Csomor Ferencné	1000	Nemes Endréné	1000	Györgyi Bálint és neje	2000
Szula Mihályné	2000	Czikora Lajos (Kardoskút)	2000	Cziráki Arnold	1000
Szikora Józsefné	3000	Csmela Józsefné	1000	Szilágyi Sándorné	2000
Horváth Józsefné	1000	Berta Imréné	1000	Tóth Béla	1000
Krausz Irén	1000	Szokodi László	1000	Györgyi István	1000
Horváth József	1000	Havrella Sándor (Szentetornya)	1000	Vili István és neje	1000
Tóth Bálintné	1000	Lánczi Istvánné	500	Dénes József és neje	1000
Kovács Károly	2000	Kristóf Gáborné	1800	Tóth Antalné	1000
Cziráki Katalin	2000	Török Sándor (Franciaország)	20000	Nagy Dénesné	1000
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000	Zalán Beáta	200	Kunos Lajosné	1000
Keller Józsefné	1000	Gombkötő Pálné	1000	Szász István és neje	1600
Nagy Dénesné	1000	Gombkötő Irén	1000	özv. Süle Lajosné	2000
Tóth Sándor	5000	Lázár Pál és neje	2000	Éliás Dávid és neje	3000
Barta Imréné (Szeged)	1000	Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1000	Kárpáti Zoltánné	2000
Czikora Lajos (Kardoskút)	4000	Csepregi Imre	500	Dr. Tömböly Jánosné	3000
Fábián Ferencné (Budapest)	2000	Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	5000	Balogh Sándorné	1000
Kovács Imréné	1000	Deák Gabriella	2000	Szabados Tóth Gábor és neje	1000
Szekeress Istvánné	1000	Tóth Sándor István	5000	Szabados Tóth László (Budapest)	1000
Kovács Ferencné	1000	Bánkiné Révész Adrienn	1000	Varga László és neje	1000
Musztafáné Horváth Györgyi	2000	Hajdú János és neje (Kardoskút)	2000	Antali Zoltán	1000
Dr. Szemenyei Gabriella	1400	Barsa Béláné (Kardoskút)	1000	Török Lajos	2000
Hegedűs Lajos (Kardoskút)	1000	Sin Ida (Győr)	5000	Tompa István és neje	2000
Dr. Gyárfás Ferencné (Budapest)	2000	Lauday Béla (Szarvas)	10000	Czikora Józsefné	3000
Deák Ferencné	1000	Czegledi-Jankó Gézané dr. (Budapest)	5000	Baranyai Béla (Hódmezővásárhely)	1000
Dr. Formann István és neje	3000	dr. Műnich Béla (Szolnok)	2000	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 9 testvértől	8100